

Misli

Thoughts

**Print post publication number
100004295**

**MAJ-JUNIJ 2025
ŠTEVILKA - NUMBER 3
LETO - YEAR 74**

Misli maj-junij 2025

Vsebina:

- 2 Molitev
- 3 Uvodnik
- 6 Izpod Triglava
- 12 Slovenski misijon Adelaide
- 17 Jakob Savinšek: Iz česa vre beseda
- 18 Polovinke
- 23 Slovenski misijon Melbourne
- 33 Slovenski misijon Sydney
- 41 Iz Kraljčine dežele – Queenslanda
- 43 Krt
- 45 Marthi Magajna v slovo
- 46 Vaši darovi
- 47 Triglav Mounties
- 55 Razmišljanja – Cilka Žagar
- 63 P. Pavle Jakop: Ti si vstal za mir
- 64 VOSA Sydney marks one year ...

MOLITEV

Jezus Kristus, ko je vse temno in občutimo le svojo šibkost in nemoč, nam daj začutiti svojo navzočnost, svojo ljubezen in svojo moč. Pomagaj nam popolnoma zaupati v tvojo Ljubezen, ki nas ščiti, in v moč, ki nas krepi, da nas nič ne bo moglo prestrašiti ali skrbeti. Zakaj le, če bomo živeli v tvoji bližini, bomo videli tvojo roko, tvojo pot in tvojo voljo v vseh stvareh.

sv. Ignacij Lojolski

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: The Shrine of Divine Mercy, Keysborough (343-337 Greens Rd), (foto: p. SP)
Spodaj: Bazilika Marije Pomagaj, slovensko narodno svetišče, Brezje (foto: p. SP)

Spoštovani in dragi rojaki!

Kaj mislite o tem, da bi se kot frančiškan vmešaval v informativne oddaje radiotelevizijske hiše ali kakšnega drugega medija? V samo 24 urah dobimo iz širnega sveta ogromno strašnih novic. Novic, ki sploh niso novice; so stara grozodejstva v novih preoblekah in v novem času. Bratomori, goljufije, vojni spopadi in prevare. Kakor da bi se zlo s terorjem venomer samo povečevalo, kakor da hudega še ne bo zmanjkalo. Sprašujemo se: zakaj? Kako dolgo še?

Se je mar zli duh v resnici razlil po vsej Zemlji? Se je mar hudoba razmahnila povsod, celo tam, kjer naj bi cvetelo prijateljstvo, celo tam, kjer naj bi vzcvetelo sveže pomladno cvetje.

Zakaj sta prostor in čas v naših medijih v takšnem izobilju rezervirana za takšne novice, ko pa z gotovostjo vemo, da zlo dobrega nikoli ne bo moglo izničiti. Vemo tudi, da se je v preteklem dnevu, spet v samo 24 urah, zgodilo ogromno dobrega. Številne matere so nahranile svoje neboljane dojenčke, jih ljubeznivo negovale, božale, jim pripovedovale čarobne zgodbe in jih izročale angelom varuhom. Vemo tudi, da se je na tisoče medicinskih sester sklanjalo k bolnikom in jim skupaj z zdravili postreglo z ljubeznivim pogledom in toplo besedo. Vemo tudi, da je na stotine socialnih delavcev v enem samem dnevu hotelo zmanjšati lakoto in žejo mnogim, ki so v stiski.

Takšne novice pogrešamo. Dobre novice nas dvigajo. Zaradi dobrih in pozitivnih novic dobimo še več poguma, da bi z veseljem delali dobro in ravnali plemenito.

V mesecu juniju bomo v Katoliški cerkvi obhajali slovesni in zapovedani praznik sv. Rešnjega telesa in krvi. Praznik nima stalnega datuma, saj je določen glede na praznik velike noči in ga obhajamo v četrtek, drugi teden po binkošti. Na ta dan obhajamo Jezusovo navzočnost v zakramentu sv. Rešnjega telesa in krvi – evharistije, ki je središče krščanske vere in zakramentalnega življenja vernih. Na ta praznik so ponekod v navadi različne procesije, s katerimi verniki tudi navzven pokažejo svojo vero. Izraz evharistija prihaja iz grškega glagola *eucharistein*, ki pomeni zahvaljevati se.

Misli Thoughts – Božje in človeške – Misli Thoughts

Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine in Slovenian language. Informativna dvomesečna revija za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji | Ustanovljena (Established) leta 1952 | **Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia.** Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji | **Glavni urednik in upravnik (Editor and Manager):** p. Simon Peter Berlec OFM, Baraga House, 19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101 | **Naročnina, darovi in naslovi:** Angelca Veedetz | **Stalni sodelavci:** p. Darko Žnidaršič OFM, Mirko Cuderman, Tone Gorjup, Cilka Žagar, Katarina Mahnič | **Skupina prostovoljcev v Kew** pripravi Misli za na pošto. | **Naslov (Address): MISLI, PO Box 3200, KEW VIC 3101 | Tel.: 03 9853 7787 | E-mail: slomission.misli@gmail.com | Naročnina za 2025** je 60 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije (letalsko) 120 dolarjev | Naročnina se plačuje vnaprej; ne pozabite napisati svojega imena in priimka! **Bančni račun pri Commonwealth Bank v Kew:** MISLI, BSB: 06 3142. Številka računa: 0090 1561 | **Poverjenišvo** za MISLI imajo slovenski misijoni v Avstraliji | Rokopisov ne vračamo | Prispevkov brez podpisa ne objavljamo. Za objavljene članke odgovarja avtor |

Tisk (Printing): Distinction Press, Simon Kovacic, Melbourne.

Misli na spletu: Florjan Ausser <https://www.glasslovenije.com.au>. Tam kliknite na MISLI. | ISSN 1443-8364

Zgodba pripoveduje o judovskem fantiču, ki ni hotel hoditi v šolo. Ko je imel šest let, ga je mati odpeljala tja, fant pa se je vso pot upiral in jokalo. Ko ga je pustila v šoli, je takoj pobegnil in se vrnil domov. Spet ga je odpeljala nazaj. Ta zgodba se je ponavljala nekaj dni zapored. Fant nikakor ni hotel ostati v šoli. Oče in mati sta ga skušala prepričati, da mora tja, saj vendar vsi otroci hodijo v šolo, pa ni nič pomagalo. Potem sta poskušala s staro, preizkušeno metodo grožnje in podkupovanja, pa tudi ta ni zaleгла. Končno sta vsa obupana odšla k rabiju in mu razložila težavo. Rabi jima je mirno dejal: »Če vajine besede ne bodo zalegle, ga pripeljita k meni.« In sta ga pripeljala. Rabi ga je brez besed stisnil k sebi. Dolgo časa ga je držal v tesnem objemu, nato pa ga je, še vedno molče, postavil na tla. Česar niso dosegle besede, je dosegel tihi objem. Ne le, da je začel deček z veseljem hoditi v šolo, postal je eden od velikih pismoukov in spoštovan rabi.

Ta zgodba nam lepo pokaže, kako deluje evharistija. V evharistiji nas Bog fizično, telesno objame. Pravzaprav vsi zakramenti delujejo tako: Bog nas telesno objame. Besede imajo, kot vemo, omejeno moč. V kritičnih primerih pogosto ne zadostujejo. Takrat imamo na voljo še drugačen jezik, jezik obreda, rituala. Najstarejši in najbolj prvinski obred je obred telesnega objema. Pove in naredi nam lahko to, česar besede ne zmorejo.

Tudi Jezus je tako delal. V svojem javnem delovanju je največkrat uporabljal besede. Z njimi nam je skušal posredovati Božjo tolažbo, spodbudo in moč.

Njegove besede pa so imele, tako kot vse besede, omejeno moč. Vemo, da je z besedami ganil srca, ozdravljaj bolnike, spreobračal brezbrizne. Včasih pa je bilo treba še kaj več. Tako je na večer pred svojim trpljenjem, potem ko je napravil z besedami vse, kar je mogel, šel še dlje, onkraj besed. Dal nam je evharistijo, svoj telesni objem, svoj poljub, obred, v katerem nas objame in stisne k svojemu srcu.

Zame je to najboljše možno razumevanje evharistije. Pri teološkem študiju, ki sem ga opravil, je bilo precej časa posvečenega evharistiji, pa je še vedno niso zadovoljivo razložili; ne zato, ker predavanja in profesorji morda ne bi bili kvalitetni, ampak ker evharistija, tako kot poljub, ne potrebuje razlage

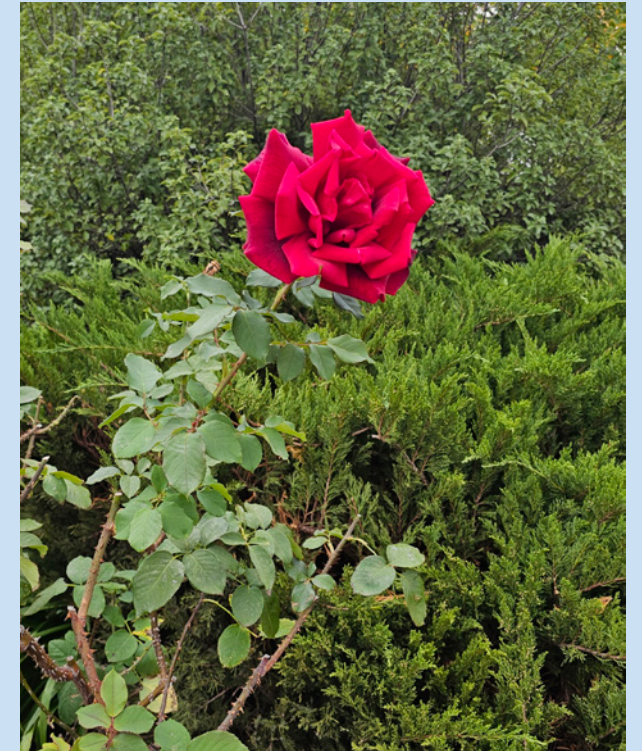
in je tudi ni mogoče razložiti. Če bi kdo napisal štiristo strani debelo knjigo z naslovom *Metafizika poljuba*, gotovo ne bi bila vredna branja. Poljubi preprosto delujejo, njihova notranja dinamika ne potrebuje nikakršne metafizične obdelave.

Evharistija je Božji poljub. Pisatelj je večkrat dejal: »Brez evharistije bi Bog postal samogovor.« Prav ima. Pred nekaj leti je Brenda Peterson v kratkem eseju *Hvalnica koži* opisala, kako se ji je na koži pojavil izpuščaj, ki se ga z nobenim zdravilom ni mogla rešiti. Obiskala je različne zdravnike, pa ni nič pomagalo. Končno se je zatekla po pomoč k svoji babici. Ko je bila še deklica, jo je babica, če je dobila izpuščaj, odrgnino ali kakšno bolezen, vedno masirala. Starodavni recept je učinkoval. Babica jo je večkrat zapored zmasirala in izpuščaj, ki se je prej upiral vsem zdravilom, je izginil. Kože se je treba dotikati. Enako se dogaja pri evharistiji. Zato imajo evharistija in tudi vsi drugi krščanski zakramenti v sebi nekaj otipljivo telesnega: polaganje rok, zauživanje kruha in vina, oblivanje z vodo, maziljenje z oljem. Objem mora biti resničen, telesen, ne le namišljen.

»Pride čas, običajno je to pozno popoldan, ko se otrok naveliča igrati ravbarje in žandarje. Takrat začne mečkati domačo mačko!« Matere, ki imajo majhne otroke, zelo dobro poznajo to poznopopoldansko uro in njeno posebno dinamiko. Otrokova energija je izčrpana, utrujen je in cmerav. Materi je že zmanjkalo potrpljenja in naveličala se je stalnih opozoril: Pusti to pri miru! Ne delaj tega! ipd. Otrok se napet in nesrečen oklene njenih nog, in mati ve, kaj mora storiti. Dvigne ga k sebi, saj potrebuje dotik, ne besede. V njenem objemu se otrok pomiri in sprosti, v njegovem telesu ni več napetosti.

To je podoba evharistije. Mi smo ta napeti in od dela izčrpani otrok, ki neprestano mečka in muči domačo mačko. Tako pridemo do točke, tudi pri Bogu, ko besede več ne zadostujejo. Dvigniti nas mora k sebi, kot mati dvigne svojega otroka. Potrebujemo namreč telesni objem. Kože se je treba dotikati. Bog to dobro ve. Zato nam je Jezus dal evharistijo.

Jezus, hvala ti, ker nas imaš rad in ostajaš z nami vse dni do konca sveta.

p. Simon Peter Berlec

IZPOD TRIGLAVA

Tone Gorjup

ZADNJI BLAGOSLOV IN SLOVO PAPEŽA FRANČIŠKA

Čeprav je bil papež od sredine februarja v bolnišnici zaradi nevarne pljučnice ter težav z dihanjem in po vrnitvi v Vatikan še ni povsem okreval, je v zadnjih dneh življenja želel biti blizu ljudem. Za veliki četrtek je napisal pri-digo za krizmeno mašo, sredi dneva pa je nepričakovano obiskal zapor Regina Coeli v Rimu. Sam je napisal meditacije za križev pot na veliki petek v Koloseju. Na veliko noč je v Domu sv. Marte na kratko sprejel ameriškega podpredsednika Vancea in izmenjal voščila s hrvaškim premierjem Plenkovičem. Kmalu zatem je z balkona vatikanske bazilike pri velikonočnem blagoslovu mestu in svetu dejal: »Dragi bratje in sestre, blagoslovljeno veliko noč!« in ceremoniarja prosil, naj prebere njegovo sporočilo. Zatam je zbranim podelil blagoslov v latinščini. To so bile njegove zadnje besede v javnosti. Pozneje se je s papamobilom popeljal med množico zbranih romarjev na Trgu Sv. Petra in nekatere osebno pozdravil, jim stisnil roko ali jih blagoslovil. Na velikonočni ponedeljek, 21. aprila zjutraj, je v Domu Sv. Marte, kjer je bival, prestopil prag večnosti. Tako se je končal pontifikat papeža Frančiška, s krstnim imenom Jorge Mario Bergoglio. Vzrok smrti je bila možganska kap. Ko so odprli njegovo oporoko, je tam pisalo: »Čutim, da se bliža zaton mojega zemeljskega življenja, in z živim upanjem v večno življenje želim izraziti svojo oporoko samo glede kraja mojega pokopa.« Ponovil je,

da želi biti pokopan v rimski baziliki Marije Snežne. V oporoki je še zapisal, naj Gospod podari zaslužen plačilo tistim, ki so mu želeli dobro in bodo še naprej molili zanj. Dodal je še, da je trpljenje v zadnjem delu življenja daroval Gospodu za mir v svetu in bratstvo med narodi. Tako so papeža Frančiška 26. aprila, po pogrebni maši na Trgu Sv. Petra, prepeljali v omenjeno baziliko in položili v preprost grob v niši med kapelo Salus Populi Romani in kapelo Sforza. Pred Marijo, rešiteljico rimskega ljudstva, je običajno molil pred in po vsakem apostolskem potovanju, zato je želel biti tam tudi pokopan.

PAPEŽ FRANČIŠEK IN SLOVENC

V dobrih dvanajstih letih je papež Frančišek temeljito preoblikoval podobo Cerkve v Sloveniji in izbral več naših rojakov za različne službe po svetu. Že v mesecih po svoji izvolitvi se je dobro seznanil z razmerami v naši krajevni Cerkvi in sprejel prve odločitve. Zadnjega julija 2013 je sprejel odstop ljubljanskega nadškofa Antona Stresa in mariborskega nadškofa Marjana Turnška, za upravitelja nadškofij pa je imenoval škofa Andreja Glava-

na in škofa Stanislava Lipovška. Za prvega novega škofa v Sloveniji je 4. oktobra 2014 imenoval frančiškana p. Staneta Zoreta in mu zaupal vodenje ljubljanske nadškofije. V začetku naslednjega leta je za pomožnega škofa v Ljubljani imenoval Franca Šuštarja, za novega mariborskega nadškofa pa jezuita p. Alojzija Cvikla. Spomladi leta 2018 je sprejel slovenske škofo, ki so bili na obisku ad limina v Vatikanu. V letu 2021 je za novega celjskega škofa imenoval Maksimilijana Matjaža, za novomeškega ordinarija pa Andreja Sajeta. Do zadnjega imenovanja za Cerkve v Sloveniji je prišlo 29. novembra 2024, ko je za novega koprškega ordinarija določil škofa Petra Štumpfa; ta ostaja tudi upravitelj soboške škofije. Lahko sklenemo, da so bili vsi sedanji ordinariji slovenskih škofij imenovani v času papeža Frančiška. Omenimo še druge škofo Slovence. Sedanjega škofa v Celovcu Jožeta Marketza je argentinski papež imenoval decembra 2019. Leto pozneje je za nadškofa v Izmirju v Turčiji imenoval minorita p. Martina Kmetca. Največ imenovanj je dočakal argentinski rojak, ki je bil nekaj časa pomožni škof kardinala Bergorgia v Buenos Airesu. V letu, ko je postal papež, je škofa Vinka Bokaliča Igliča imenoval za ordinarija škofije Santiago del Estero. To škofijo je lani povzdignil v nadškofijo, škofa Bokaliča pa v nadškofa in mu podelil naslov primas Argentine; decembra lani ga je povzdignil še v kardinala. Če se ozremo še v svet vatikanske diplomacije, spomnimo, da je papež Frančišek maja 2020 Mitja Leskovarja imenoval za nadškofa in apostolskega nuncija v Iraku, lani pa za nuncija v Demokratični republiki

Kongo. Med tesnimi sodelavci papeža Frančiška je bil tudi nadškof Ivan Jurkovič. Ko je bil še nuncij v Moskvi, je imel pomembno vlogo pri organizaciji papeževega srečanja z ruskim patriarhom Kirilom septembra 2015 na Kubi. Papež Frančišek je nadškofa Jurkoviča nekaj mesecev pozneje poslal v Ženevo, kjer je bil stalni opazovalec Svetega sedeža pri Uradu Združenih narodov, pred štirimi leti pa ga je imenoval za nuncija v Kanadi. Poleg omenjenih Slovencev je papež Frančišek v zadnjih dvanajstih letih gojil posebno prijateljstvo z misijonarjem Petrom Opeko. V šestdesetih letih je bil jezuit Bergoglio nekaj časa profesor študenta teologije Petra Opeke. Kmalu po izvolitvi za papeža je Opeka obiskal Rim, kjer sta obnovila poznanstvo, ki se je v naslednjih letih razvilo v globoko prijateljstvo. Papež Frančišek je leta 2019 obiskal misijonsko naselje Akamasoa na Madagaskarju, ki ga je postavil Opeka. Občasno sta bila tudi v telefonskih stikih. Zadnjič sta se srečala junija lani v Domu sv. Marte.

PRIČAKOVALI SMO GA V SLOVENIJI

Papež Frančišek je dobil več povabil za obisk Slovenije, tako od škofov kot od državnega vodstva. Za državniški obisk ni bilo prave priložnosti, niti volje. Znano je, da je pod sedanjo vlado dialog med Cerkvijo in državo verjetno na najnižji ravni od osamosvojitve Slovenije. Katoliška cerkev je med drugim ravno v času, ko so tisoči prostovoljcev prek mreže Karitas pomagali pri odpravljanju posledic ujme leta 2023, ter so župnije dale na voljo svoje prostore

vrtec in šolam, izgubila status splošno koristne organizacije. Med dogodki, ki bi jih papež lahko obiskal, je bil Forum za dialog in mir na Balkanu junija 2023 v Kopru. Takrat je prišel k nam vatikanski državni tajnik, kardinal Pietro Parolin. Nekateri so menili, da bi se papež lahko udeležil kakega dogodka v sklopu Evropske prestolnice kulture, ki jo gostita obe Gorici. Čeprav papeža ni bilo na obisk k nam, se je dvakrat mudil na našem etničnem ozemlju. Prvič je 13. septembra 2014 kot romar miru prišel na prizorišče Soške fronte ter obiskal avstro-ogrsko pokopališče v Foljanu, kjer počivajo tudi padli slovenski vojaki, ter kostnico italijanskih vojakov v Redipulji. Drugič je lani, 7. julija, prišel v Trst na sklepno slovesnost 50. Socialnega tedna katoličanov v Italiji. Obakrat so bili tam romarji iz Slovenije z duhovniki in škofi. Bogoslužje v Trstu so s slovensko besedo in pesmijo obogatili naši rojaki. Dodamo lahko, da je bil papež Frančišek dvakrat v Sloveniji v času, ko je bil kot jezuit na tretji probaciji v Španiji. Leta 1970 je bil nekaj dni gost pri lazaristih na Taboru. Med potjo v Rim pa se je 26. januarja 1971 ustavil pri družini Golarjevih v Virmašah pri Škofji Loki.

NOVO VODSTVO SLOVENSКИH FRANČIŠKANOV

Zadnjega marca se je na Viču v Ljubljani začel kapitelj, na katerem so se zbrali frančiškani, ki so člani kapitlja po svoji službi in izvoljeni predstavniki vseh bratov. Drugi dan kapitlja, 1. aprila, so izvolili novo vodstvo. Novi provincial Slovenske frančiškanske province Sv. Križa je postal p. Christian Gostečnik. Službo

vikarja so zaupali p. Miranu Špeliču, novi svetovalci pa so p. Pepi Lebreht, p. Krizostom Komar, p. Bogdan Knavs, p. Janez Papa in p. Tomaž Hočevlar. V nadaljevanju kapitlja so začrtali smernice za prihodnost in iskali odgovore na izzive, ki so pred frančiškani v Sloveniji, ter v ZDA in Avstraliji. Ker so pred njimi odgovorne naloge, prosijo za molitveno podporo. S kapituljem se je poslovil dosedanji provincial p. Marjan Čuden, ki je vodenje province začasno prevzel 4. oktobra 2014, ko je papež Frančišek za novega ljubljanskega škofa imenoval takratnega provinciala p. Staneta Zoreta. Pater Marjan je bil zatem trikrat izvoljen za provinciala.

SVETOLETNO ROMANJE V OGLEJ

Med odmevnejšimi romanji svetega leta 2025 je postno romanje ljubljanske nadškofije v Oglej. V starodavnem središču krščanstva, od koder so k našim prednikom prihajali misijonarji, se je 22. marca zbralo blizu dva tisoč romarjev. Sveto mašo v baziliki Marijinega vnebovzetja ter svetih Mohorja in Fortunata je, ob somaševanju škofov in duhovnikov, daroval nadškof Stanislav Zore. Med drugim je spomnil, da je v tej cerkvi na znameniti sinodi leta 381 sodeloval tudi emonski škof Ma-

ksim in skupaj z drugimi škofi obsodil arianizem. V pridigi je dejal, da je romanje priložnost za poglobitev vere in poživitev upanja, skupno molitev ter krepitev občestva med verniki. Opozoril je na pomen sprejemanja življenja in posvaril pred nevarnostjo kulture smrti. Zbrane v Ogleju in vse Slovence je povabil, naj bo naša vera svobodna, ki se ne boji izpostaviti, iti med ljudi, med sodelavce in sosede.

POBITI POD MACESNOVO GORICO ŠE VEDNO BREZ GROBA

Posmrtni ostanki žrtev Macesnove Gorice so od njihovega dokončnega izkopa 13. oktobra 2022 počivali v skladišču kočevske komunale. Mnogi so opozarjali na neprimeren način ravnanja z več kot 3.450 pomorjenimi v začetku junija 1945. Zato se je vlada na hitro odločila, da jih prepelje v drugo skladišče, češ da je bolj primerno. Izbrala je kostnico v Lipnici pri Škofji Loki, in konec marca vreče prepeljala tja. Po mnenju predsednice države Nataše Pirc Musar je tako zagotovljena vsaj začasna dostojna hramba teh žrtev do določitve trajnega mesta pokopa. A ravno to, da vladajoči niso poskrbeli za trajno rešitev, je zmotilo komisijo, ki jo vodi Jože Dežman, in tudi nekatere druge organizacije civilne družbe. Dežman je spomnil, da so bili na lanskem srečanju pri predsednici svojci umrlih in predstavniki Katoliške cerkve soglasni, da se ne strinjajo z začasno lokacijo, dokler ne bo odločeno o kraju, načinu in času dokončnega pokopa. Čeprav je lokacija primernejša kot skladišče komunale, vlada še naprej tepta pravice žrtev in njihovih svojcev do osebnega

groba. Na radijskem misijonu se je tega vprašanja dotaknil tudi nadškof Stanislav Zore, ki je opozoril, da gre le za prenos posmrtnih ostankov žrtev iz enega skladišča v drugo. Meni, da je treba najti primeren kraj za pokop v središču naše domovine, in verjame, da so najbolj primerne ljubljanske Žale, lahko tudi Orlov vrh, kjer imamo že več kot osemdeset let prikrito grobišče. Vse odločitve pa je treba sprejemati v dogovoru s svojci in tistimi, ki se že desetletja posvečajo odkrivanju in ureditvi prikritih grobišč.

UMRL MISIJONAR DANILO LISJAK

Na god evangelista Marka, 25. aprila, je v prometni nesreči blizu misijonske postaje v Ugandi, za katero je skrbel, umrl salezijanec Danilo Lisjak, doma iz župnije Dornberk. Pet let po novi maši je odšel v misijone v ekvatorialno Afriko. Začel je v Burundiju, nadaljeval v Ruandi, Kongu in nazadnje na severu Ugande. Pomagal je pri reševanju ljudi v času gverilske in zatem državljanske vojne v Ruandi, v Kongu je pomagal družinam in sirotam, ki so bežali pred vulkanom. Nazadnje sta s sobratom iz Italije v kraju

Atede v nadškofiji Gulu postavila novo misijonsko postojanko z dvajsetimi podružnicami. Tudi s pomočjo darov iz Slovenije je ob župnijski cerkvi zrasla osnovna šola, pozneje pa še srednja šola in zdravstveni dom s porodnišnico. Pred leti sta v misijon povabila še skupino redovnic iz Južne Koreje. Salezijanci, sodelavci in verniki med katerimi je deloval, so se od njega poslovili 29. aprila s pogrebno sveto mašo v mestu Gulu. Zatem so začeli s postopkom za prevoz pokojnega misijonarja v domovino.

35 LET SLOVENSKE KARITAS

Slovenska pokrajinska škofovska konferenca je 1. maja 1990 ustanovila Slovensko karitas. V naslednjih mesecih so škofje ordinariji ustanovili še Škofijske karitas Ljubljana, Koper in Maribor. S tem smo dobili dobrodelno ustanovo Cerkve v Sloveniji, ki uresničuje njeno karitativno in socialno poslanstvo, kar je bilo v času prejšnje države prepovedano. Kljub temu je dobrodelnost živela, le bolj prikrito. Med drugim je kmalu po koncilu zaživel Predal dobrote pri reviji Ognjišče, ki je s številnimi pobudami skrbel za ljudi v stiski, od invalidov in revnih družin do pomoči našim misijonarjem. Zato so škofje za prvega direktorja Slovenske karitas imenovali Franca Boleta, ki je imel na tem področju največ izkušen: tudi s preganjanjem, številnimi zaslišanji, zastraševanji prostovoljcev in zaporom. Predsednik Slovenske karitas nadškof Alojzij Cvikel je ob jubileju Karitas dejal, da ne gre za konkurenco državnim ustanovam, ampak za osnovno poslanstvo kristjanov, ki ga narekuje evangelij. Dodal je: »Najprej hvala dobremu Bogu,

hvala vsem, ki so sodelovali pri ustanovitvi. Hvala za njihov pogum. Ni bilo lahko po tolikih letih izključitve iz javnega življenja znova najti pot služenja. Hvala vsem vam, prostovoljke in prostovoljci, ki včasih tudi v skromnih razmerah delate čudeže.« Po besedah direktorja Petra Tomažiča so »srce Karitas prostovoljci«. Teh je nad deset tisoč. Voditelji so se od začetka trudili, da prostovoljce pri delu vodi duhovni motiv; njihovo delo je izraz vere, izraz ljubezni do bližnjega. Kot je še dodal, ima Karitas to veliko prednost, da je del globalne Cerkve. Zunanje praznovanje jubileja je bilo 4. maja pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Zahvalni maši je sledila akademija z naslovom Na poti upanja. Srečanje je bilo namenjeno zahvali, praznovanju, druženju in še trdnjši povezanosti. V središču pa je bila prošnja Mariji za pomoč, da bi vztrajali na poti ljubezni in upanja.

DOMEN PREVC DO SVETOVNEGA REKORDA V PLANICI

Planica je bila ob koncu meseca marca zadnje prizorišče 46. sezone svetovnega pokala v smučarskih skokih. Domen Prevc, ki je v tej sezoni postal svetovni prvak, je na zadnji tekmi finala sezone poletel do novega svetovnega rekorda,

ki zdaj znaša 254,5 metra. Letošnja Planica je bila tudi sicer v glavnem slovenska. Na prvi tekmi sta si prvo in drugo mesto razdelila Prevc in Anže Lanišek. Prevc je s tem osvojil tudi mali kristalni globus za najboljšega letalca sezone. Ekipna tekma na letalnici se je končala s tretjim mestom za Slovence. Zadnji dan pa spet dvojno slavlje. Tokrat je bil prvi Lanišek, drugi pa Prevc s slabšo oceno, a najdaljšim smučarskim poletom na svetu. Pred tem je bil v Planici svetovni rekord postavljen marca 2005. Od leta 2011 pa so se z njim ponašali v Vikersundu na Norveškem in ga popravili kar petkrat. Za kratek čas je bil svetovni rekorder tudi Peter Prevc. Danes sta nosilca svetovnega rekorda njegov mlajši brat Domen, v ženski konkurenci pa sestra Nika Prevc; postavila ga je letos v Vikersundu z 236 metri. Trije svetovni rekorderji iz družine Prevc!

IMAMO PAPEŽA LEONA XIV

To je kardinal Robert Francis Prevost, doma iz Čikaga iz Združenih držav Amerike. Kardinali so ga za 267. papeža Cerkve izbrali 8. maja 2025, drugi dan konklava, v tretjem krogu volitev. Kmalu po 18. uri je beli dim iz Sikstinske kapele naznanil njegovo izvolitev. Slabo uro pozneje je kardinal protodiakon Dominique Mamberti vstopil v ložo blagoslovov nad vhodom bazilike sv. Petra. Po običaju je dejal: »Oznanjam vam veliko veselje: Imamo papeža!« Povedal je, da je to kardinal Prevost in da si je izbral ime Leon XIV. Nekaj trenutkov pozneje je v ospredje stopil novi papež in zbrane nagovoril z besedami: »Mir z vsemi vami, dragi bratje in sestre. To je prvi pozdrav vstalega Kristusa, dobrega pastirja, ki je dal življenje za Božjo čredo. Tudi jaz bi

želel, da ta pozdrav miru vstopi v naša srca in doseže vaše družine, vse ljudi, kjer koli že so, vsa ljudstva, vso zemljo. Mir naj bo z vami!« Napovedal je še, da bo nadaljeval delo papeža Frančiška. Zahvalil se je za njegovo pričevanje. Zahvalil se je tudi kardinalom za izvolitev. Dejal je, da je avguštinec, da je najprej kristjan in zatem škof. Pozdravil je Cerkve v Rimu, zatem brate in sestre iz vse Italije in z vsega sveta. Poseben pozdrav je namenil škofiji v Peruju, ki jo je vodil. Zatem je vse priporočil Mariji, z več kot 150.000 romarji na Trgu sv. Petra zmolil Zdravamarijo in podelil prvi blagoslov mestu in svetu. Devetinšestdesetletni avguštinec, doktor cerkvenega prava, je bil od aprila 2023 prefekt Dikasterija za škofo. V kratkem času se je izkazal kot deloven človek, ki se dobro spozna na svoje področje. Med drugim je bil misijonar v Peruju. Dvajset let je kot prior vodil avguštinski red, najprej na ravni čikaške province, potem pa na ravni vsega sveta. Od leta 2014 je bil škof v Peruju, zato ima tudi perujsko državljanstvo.

Slovenian Mission Adelaide

47 Young Avenue, West Hindmarsh SA 5007
Poštni naslov: PO Box 156, WELLAND SA 5007

Tudi letos smo imeli pred postnim časom pripravo. V Slovenskem klubu so pripravili **pustovanje**, za katerega ne moremo ravno reči, da je cerkveni praznik, se pa neposredno in tesno navezuje na pepelnično sredo in na postni čas, sveti čas bogoslužnega leta. To je čas karnevalov – že beseda sama pomeni, da so to zadnji dnevi preden se »odstrani meso« z jedilnika v postnem času. Sydneyjski karneval seveda s tem nima nobene zveze in je le maškarada maškar, ki hočejo karneval »ugrabiti« za svoje neumne poglede.

V Slovenskem klubu, v dvorani in še bolj na nekdanjem balinišču in v prostoru za dvorano, se je trlo ljudi. Toliko Slovencev in drugih še nikoli nisem videl na tem kraju. Ob zastopnikih južnoavstralske vlade je **bil z nami tudi veleposlanik Republike Slovenije Marko Ham z ženo Majo**; že dopoldne sta se skupaj s častnim konzulom Adrijanom Vatovcem udeležila maše v slovenski cerkvi.

Na pepelnico pa smo se zbrali (sicer nas je bilo precej manj, kot par dni prej v klubu) **k maši in obredu pepelnja**. V znamenje spokornosti smo bili zaznamovani s pepelom iz oljčnih vejic, blagoslovljenih ob eni od prejšnjih cvetnih nedelj. Pred vsako nedeljsko mašo v postnem času pa smo nato zmolili **križev pot**. Zaradi križevega pota sem obljubil, da bodo pridige krajše. Tako smo **pastirsko pismo, ki ga je**

za postni čas napisal adelaidski nadškof Pat O'Regan, in za katerega nas je izrecno prosil, da ga delimo z našimi verniki, razdelili na tri dele, in tako se je morda še bolj »uleglo« v nas ...

Tiha nedelja je bila letos prva nedelja v aprilu. Na to nedeljo nas je obiskala **tajnica nadškofijskega urada za narodne skupnosti Tracey Tessitore**.

Ob koncu maše nas je pozdravila in na kratko nagovorila. Ker moramo tudi v postu kaj pojesti, smo tudi to prvo nedeljo po maši v dvoranci pripravili kosilo, kjer smo se lahko družili med sabo in tudi z našo gostjo Tracey. In ker je rekla, da je običajno najbolj zanimivo med ženskami, se jim je tudi sama pridružila, ko so v kuhinji pomivale in

brisale posodo – ter gotovo marsikaj izvedela. Z obiskom je bila zelo zadovoljna, in občudovala je našo skupnost, ki je sicer majhna, a raznolika in živa. Mladih druge generacije ni ravno veliko, a lepo poskrbijo za svoje starejše in jim pripravijo nekaj lepega po nedeljski maši. Enkrat mesečno imamo kosila,

običajno BBQ, vsako nedeljo pa kavo, čaj in pecivo.

Naj se iskreno zahvalim vsem, ki nam vse to pripravljajo. Od lanskega februarja, ko pri nas taborita **Treudy in John Macsai**, onadva pripravljata BBQ. Ko je pri nas tudi **Sonja Pahor**, jim pomaga še ona. Poskrbijo tudi za

čiščenje cerkve in zadnje čase tudi za okrasitev, odkar **Angela Dodič** ne more več krasiti sama. Seveda **smo Angeli za to iskreno hvaležni**, saj je krasila vse od takrat, ko je odšel p. Janez, ki je prej v cerkvi opravljal »cvetličarske« posle. **Hvala tudi skupinicam (običajno z dvema osebama), ki pripravljajo kavo,**

da jih razgreni in vloži. S procesijo smo odšli v cerkev, kjer smo med mašo brali poročilo o Jezusovem trpljenju in smrti. **Hvala Rosemary, Ivanu in Sonji**, ki so letos sodelovali pri branju na cvetno nedeljo in potem tudi na veliki petek. Na to nedeljo sta **Oto in Terezija Trošt obhajala 50-letnico poroke**. Med mašo

čaj in pecivo na druge nedelje, ko smo skupaj. Teh je zdaj, ko imamo mašo vsako nedeljo, še več. Spečejo in podarijo pecivo, kar je tudi v finančno pomoč našemu misijonu. **Bog vam povrni!** Čas se je hitro zvrtil in že je bila tu **cvetna nedelja**. Tudi letos smo se zbrali za cerkvijo in si priskrbeli oljčne vejice z oljke, ki smo jo prav zaradi cvetne nedelje edino pustili rasti za cerkvijo. Kar je plodov, pa jih lahko še komu podarimo,

sta prejela poseben blagoslov, ki ga je bila gotovo deležna tudi njuna psička Dolly, ki rada pride v našo cerkev. Na **ponedeljek velikega tedna** imamo duhovniki, ki delujemo v adelaidski nadškofiji, dopoldne duhovno obnovo, zvečer pa obhajamo **krizmeno mašo**, med katero **obnovimo svoje duhovniške zaobljube, nadškof pa blagoslovi krstno in bolniško olje in posveti krizmo**. Ta olja potem do naslednjega

velikega tedna uporabljamo duhovniki pri delitvi zakramentov krsta in bolniškega maziljenja, škof pa pri birmi in pri posvečevanju duhovnikov ali škofov.

Velikonočno tridnevje je potekalo podobno kot prejšnja leta: v četrtek zvečer **maša Jezusove zadnje večerje** (hvala za darove za Project Compassion), v petek popoldne **obredi v spomin Kristusovega trpljenja in smrti** (hvala za vaše darove za Sveto deželo), v soboto zvečer pa **velikonočna vigilijska**. Že popoldne in potem po vigiliji pa smo blagoslovili velikonočna jedila za velikonočni zajtrk.

Čeprav ne tako zgodaj, kot se morda spomnimo iz Slovenije, pa smo **tudi mi zapeli velikonočno alelujo in imeli pred mašo vstajensko procesijo**. Zaradi kislega vremena in občasnega dežja smo imeli procesijo kar v cerkvi, česar so bili veseli še posebej tisti, ki bi težko šli za procesijo.

Sveto mašo smo nato imeli še na **velikonočni ponedeljek**, ter nato vsako nedeljo. O nedeljskih mašah se bomo v prihodnje sproti obveščali, **do nadaljnega pa bodo vsako nedeljo**.

Prvo nedeljo v maju pa nismo imeli

samo BBQ kosila, v cerkvi smo pričeli z letošnjo **pobožnostjo šmarnic**. Ker imamo šmarnično pobožnost samo ob nedeljah, ne moremo prebirati razmišljanj, ki so napisana za vseh 31 šmarničnih majskih dni. Prvo nedeljo smo zato razmišljali o pobožnosti papeža Frančiška do Marije, prihodnje nedelje pa bomo našli še druge Marijine teme. Po preprostem napevu zapojemo tudi litanije Matere Božje.

NAŠ POKOJNI

IVAN (JOVAN) CAFUTA se je poslovil s tega sveta 5. marca 2025 v Queen Elizabeth Hospitalu, obdan s svojo družino. Rodil se je 22. novembra 1938 v Dražencih, v vasi le nekaj kilometrov jugovzhodno od Ptuja. Mami Mariji in očetu Jakobu se je rodilo devet otrok, od njih je bil Ivan najstarejši. Imel je štiri brate in štiri sestre, od katerih je ena že pokojna. Odraščal je v težkih časih po drugi svetovni vojni, ko so bili vojni dogodki tudi v njegovem spominu, vsekakor pa še globoko v spominu njegovih staršev in drugih ljudi. Marsičesa se je tako živo spominjal, kot da bi doživel sam. Tudi materialno takrat za tako številno družino ni bilo lahko, zato se je že kot otrok lotil popraviljanja koles. Pozneje je šel v kovinarsko šolo, bil vajenec – a ko bi moral k vojakom, je z bratrancem pobegnil v Avstrijo. Upal je, da bo lahko ostal v Nemčiji, a ker to ni bilo mogoče, je leta 1960 emigriral v Avstralijo. Prišel je v Adelaido, kjer je delal v ličarski delavnici. Na drugi strani ceste je v družinski delikatesni trgovinici delala njegova bodoča žena Olga. Tja je hodil na malico. Ker je Olga pripadala srbski pravoslavni

cerkvi, sta se konec septembra 1962 poročila v stari pravoslavni cerkvi na Port Roadu. Rodili so se jima sinova Ivko in Slavko, ter hčerka Natalija.

Ob koncu šestdesetih let prejšnjega stoletja se je Ivan odločil, da gre delat na svoje, in počasi začel s svojim podjetjem. Zaradi kvalitetnega in strokovnega dela je posel cvetel – otroci so rekli, da tudi zaradi obnašanja šoferjev na cestah. Ko je to podjetje prodal, je po nekaj letih začel na novo in kmalu pridobil stranke. Leta 2005 se je Ivan pri 68 letih dokončno upokojil. Zdaj je imel več časa za svojo družino in hobije, še posebej za nogomet; še bolj dejavno pa se je vključil v življenje Slovenskega kluba, kjer je bil vrsto let član odbora, več let pa tudi predsednik kluba.

Največ časa, več kot trideset let, so živeli v Lockleys, blizu reke Torrens, potem pa sta se z ženo preselila v Findon. Zadnje mesece pred smrtjo je slabel, a vseeno sem bil presenečen, ko so mi sporočili,

da je v bolnišnici in bi si želel mojega obiska. Seveda sem takoj odšel k njemu, saj smo bili od mojega prihoda v Adelaide prijatelji, doma celo iz istega konca Slovenije. Povedal mi je, kako je prišel v Avstralijo; tukaj ni imel nikogar. Družina žene Olge ga je sprejela za svojega in tudi on je njeno družino sprejel za svojo. Zato se je tudi poročil v pravoslavni cerkvi in spremenil svoje ime v Jovana, a smo ga v slovenski skupnosti vsi, tudi njegova žena, klicali Ivan. Včasih sta šla ob nedeljah v pravoslavno cerkev, včasih sta prišla v našo. Mirno je govoril o svoji smrti in pogrebu, in da bi rad imel obred v pravoslavni cerkvi, da bo lahko pokopan v grob, kjer bo nekoč počival z ženo Olgo. Zagotovil sem mu, da mu to ne preprečuje prejeti zakramente za umirajoče, in bil je zelo vesel in hvaležen. V postu se vsi, tako mi kot pravoslavni bratje, pripravljamo na vstajenje istega Kristusa, ki nas je vse odrešil. Njegovo vstajenje bomo letos z Vzhodno Cerkvijo praznovali na isto nedeljo. Ko sem ga obiskal čez nekaj dni, je bilo njegovo stanje že precej slabše, in čez nekaj dni se je poslovil s tega sveta. Pogrebna slovesnost je bila 12. marca 2025 iz cerkve sv. Save na Port Roadu na pokopališče Cheltenham.

Sožalje ženi Olgi, hčerki Nataliji ter sinovoma Ivku in Slavku z družinama. V Sloveniji pa žalujejo za njim bratje in sestre, številni nečaki in nečakinje, ter drugi sorodniki.

Naj pokojni Ivan počiva v miru!

ANICA RANT se je od nas poslovila 7. maja 2025 popoldne, potem ko sem ji dopoldne še podelil zakramente za bolne in umirajoče. O njej bomo pisali prihodnjič.

p. David Šrumpf

Jakob Savinšek

4. 2. 1922–17. 8. 1961

(slovenski kipar, risar in pesnik)

IZ ČESA VRE BESEDA

Iz česa vre beseda, če ne iz nemira,
iz slutenj, ki naznanjajo nam zarje nove,
klofut usode, ki jih daje,
da razbija src okove,
iz bolečine in strahu, ki ju prepleta vera.

In v čem poslednji je življenja smisel?
V življenju samem, majhnem cvetu, curku vode,
v borbi za resnico nago,
za mejnik svobode.

Kdor prvi je, je zadnji, zadnji prvi.
Enaki smo, procesija na brvi.

Prosimo Vas, da pri pošiljanju pisem za revijo Misli upoštevate številko novega poštnega predala, ki je PO BOX 3200. Naslov in drugo ostaja kot prej:

Misli
PO BOX 3200
KEW VIC 3101

Hvala za razumevanje.

POLOVINKE

Katarina Mahnič

Vstajenje in zmaga (31)

Zgodilo se je skoraj ob istem času, pred natanko dvajsetimi leti. Prav tako aprila, okoli velike noči. S sestro Matejo sva na semiškem vrtu ob pomladnem čiščenju in obrezovanju zakurili zajeten kup vejevja in drugih vrtnih ostankov, ki je ležal tam vso zimo. Ogenj se je prijel, začelo se je kaditi in oranžni zublji so tu in tam že švigali proti nebu, ko je iz gorečega kupa prilezel ježek. Konice bodic je imel osmojene, in premikal se je čisto počasi, najbrž zato, ker je vdihnil toliko dima. Očitno si je odpadno kopico izbral za prezimovanje. Takrat nisva vedeli, da je treba stare kupe vrtnih ostankov spomladi pred kurjenjem malo premetati in dati živalim, ki so si jih morda izbrale za domovanje, možnost pobega. Zelo nama je bilo hudo; ježku sva takoj nudili prvo pomoč – bodice sva mu ohladili z vodo, v odprti škatli sva mu pripravili mehko ležišče, mu nalili mleka ... Živalca se je zavlekla v slamo in tam občemela. Kar naprej sva tisto popoldne hodili gledat ubogega ježka, ki se ni premaknil, čeprav je bil živ. Zvečer sva ga še enkrat preverili – še vedno je čepel v enakem položaju. Takoj ko sva zjutraj vstali, sva tekli k škatli. Bila je prazna. V posodici je bilo manj mleka. Ježka ni bilo. V tistem trenutku so začeli

zvoniti zvonovi. Zvonili so in zvonili in kar niso nehali. Prižgali sva radio in izvedeli, da je umrl papež Janez Pavel II. Kljub žalostni novici so me preplavili tako lepi in močni občutki, da se jih spomnim še danes. Kot da bi papež na poti v nebesa pomagal ježku, da si je opomogel in odhlačal v svobodo.

Tudi pred tremi tedni, na velikonočni ponedeljek, sem bila na semiškem vrtu, na katerem že dolgo ni več kurišča, ko mi je zapiskal mobilni telefon. Sporočilo prijateljice je bilo kratko: »Umrl je papež.« Pretresena sem se sesedla v travo in nejeverno buljila vanj, vse dokler se niso oglasili vaški zvonovi. Misel kar nekako ni prodrla vame. Res, da je bil papež Francišek zadnje mesece precej betežen, veliko časa je, kljub upiranju, moral preživeti v bolnišnici, kjer je njegovo življenje viselo na nitki, a ko se je vrnil v Vatikan, smo si vsi oddahnili. Imeli smo ga za praktično nesmrtnega. Pravijo, da samo res veliki ljudje umrejo na veliki ponedeljek; papež je poleg tega umrl čisto v svojem slogu. Še na velikonočno nedeljo se je v papamobilu zapeljal med ljudi, jih blagoslavljal, jim mahal, božal otroke. In v ponedeljek se ni več zbudil. Kakšna lepa smrt! Do zadnjega je živel svoje poslanstvo, svoje besede, ki jih je rad ponavljal: »Ne obstajamo mi in oni, obstajamo samo mi.« Ob izvolitvi pred dvanajstimi leti se mi je Jorge Mario Bergoglio priljubil že z izbiro imena ubožca Franciška Asiškega, mojega najljubšega svetnika, s katero je pokazal, da bo čisto drugačen papež. Novi vodja Rimokatoliške cerkve si je prvi nadel ime svetnika, znanega po svoji preprostosti in ponižnosti. Na prvem srečanju z novinarji je dejal, da se bo zavzemal za *»revno Cerkev za revne«*, in pojasnil, da je svoje papeško ime izbral, *»ker je bil Francišek Asiški človek revščine in človek miru; človek, ki ljubi in varuje stvarstvo«*. To je potrjeval tudi s svojim izborom preprostih belih oblačil, ki jih je dopolnjeval samo preprost križ okoli vratu.

Konservativcem v Katoliški cerkvi je povzročil precej sivih las. Kritizirali so ga, da je preveč posegel v stroge postulate, ki so stoletja brez velikih pretresov uokvirjali rimokatoliški pogled na svet, sploh pri polemičnih tematikah, kot so kapitalizem, homoseksualnost, splav, spolne zlorabe, migracije ali podnebne spremembe. Izjavil je celo, da so nebesa odprta tudi ateistom. In živalim. Raj je po njegovem odprt za vsa božja bitja. Ko je postal papež, se ni preselil v papeško palačo, temveč se je odločil, da bo še naprej bival v manjšem in skromnejšem domu svete Marte v vatikanski rezidenci za goste, kjer je tudi umrl. Po njegovi smrti sem si ogledala kup dokumentarnih filmov o njem, in šele takrat zares dojela njegovo veličino. Nič nisem na primer vedela o njegovih petkih usmiljenja, ko je z nekaj ožjimi sodelavci spontano, nenapovedano prišel blagoslovit domove socialno šibkih družin. Ali obiskal otroke v kakšni ustanovi. Ali migrante v migrantskem taborišču. Tudi tam, kjer se jih je zbralo čez tisoč, se jim ni bilo treba drenjati okoli njega, saj je stopil k vsakemu posebej, ga objel ali se rokoval z njim. Usmiljenje je bilo zanj nekaj, za kar bi moral biti človek odprt vsak dan, vsako uro, moralo bi se pravzaprav imenovati »usmiljevanje«, nekaj nenehno navzočega, samoumevnega, nekaj, kar brez razmišljanja počnemo vsak dan – usmiljevanje kot umivanje, kot prehranjevanje. Pa čeprav ga v tej obliki ne najdemo v Slovarju slovenskega knjižnega jezika. Všeč

mi je novo izumljanje slovenskih besed, namesto da se raje zatekamo k tujim, sploh angleškim. Papež Frančišek je velikokrat tudi umival noge, vsak četrtek je to počel v zaporu. Ko je na zadnji veliki četrtek, prav tako nenapovedano, obiskal enega od rimskih zaporov, tega ni bil več sposoben narediti. Zadnje, kar je rekel svojemu zdravniku, je bilo, da obžaluje, ker tokrat zapornikom ni mogel umiti nog.

Poseben je bil tudi njegov pogreb. Nekaj mesecev pred smrtjo je namreč poenostavil papeške pogrebne obrede, da bi bolje odražali položaj poglavarja Katoliške cerkve kot ponižnega pastirja in ne osebe moči. Tudi ni želel biti pokopan v Vatikanu, ampak v cerkvi Marije Snežne na drugi strani Rima, kamor je rad hodil molit. Pogrebno slovesnost sem v celoti spremljala v

neposrednem večurnem televizijskem prenosu in name je naredila močan vtis. Prav blagoslovljeno sem se počutila in prav fizično občutila Frančiškovo navzočnost, ko so se zganili listi evangelarija, položenega na skromno pocinkano leseno krsto s križem na pokrovu. Sredi veličastnega trga svetega Petra, polnega duhovnikov, kardinalov in politikov z vsega sveta je pričala o tem, da velik človek ne potrebuje cirkusa. Močna in na prave strune ubrana je bila pridiga kardinala Reja, v kateri je v Frančiškovem slogu pomenljivo poudaril: »Gradimo mostove, ne zidov.« In nepozaben je bil papežev zadnji sprehod po rimskih ulicah, ko so njegovo krsto z njemu tako ljubim papamobilom peljali v cerkev Marije Snežne, ob poti pa so ga pozdravljale množice.

Pogrešala bom tiste njegove dobre oči, pa čeprav sem jih poznala le s fotografij in televizije. Samo pogledal si vanje, pa si vedel, kakšen človek je. Nobenih mask, nobene preračunljivosti, nobenega napuha – ena sama ljubezen, odkritost in dobrot. In hudomušnost, tudi ta je bila del njegovega značaja.

Sedmega maja, dva dni pred praznovanjem letos okrogle 80-letnice konca 2. svetovne vojne, se je začel konklave, izbira novega papeža. Zanimivo je to sovpadanje in prepletanje pomembnih krščanskih in tako imenovanih »komunističnih« praznovanj in dogodkov, ki pa praktično vsi obeležujejo isto stvar – zmago dobrega nad zlom, zmago življenja nad smrtjo. Zmago miru nad vojno. Zmago, da lahko živimo v samostojni državi in svobodno izražamo svoja verska in politična

prepričanja. V Sloveniji imamo v teh prazničnih majskih dneh še vedno vsakoletno zmedo, še vedno se delimo na naše in njihove, še vedno obsojamo na vse strani, še vedno nismo opravili s krutimi povojnimi obračuni in dostojno pokopali vseh svojih mrtvih ... Ampak vseeno je treba naprej, v slogu papeževih besed: »Ne obstajamo mi in oni, obstajamo samo mi.« Spomnim se, da so, ko sem bila majhna, pri prijateljici barvali jajčka za 1. maj namesto za veliko noč. Otroci pač obožujejo pirhe, v levo usmerjenih družinah (ki jih je bilo takrat veliko več kot odkrito desnih) pa je bilo pred petdesetimi leti nedopustno praznovati velikonočne praznike. Pa so se znašli po svoje. Podobno se marsikdo od vernih ali pač desno usmerjenih Slovencev še danes ne udeleži pohoda ob žici okupirane Ljubljane, 32 kilometrov dolge Poti spominov in tovarštva. Že v lanskih majskih Polovinkah sem pisala o tem, da je pot speljana po odseku, na katerem so italijanski okupatorji med drugo svetovno vojno postavili ograjo iz bodeče žice in več kot sto bunkerjev, ministrstvo za kulturo pa jo je leta 2016 vpisalo v register žive kulturne dediščine. Pohod po tej poti je torej nekakšna tradicija, poklon človekovi vztrajnosti, ki presega politične in verske razprtije. Meni na primer drag spomin na osnovnošolska leta, ko smo jo z razredom vsako leto delček prehodili, v centru mesta pa sta nas na koncu pričakali malica in godba na pihala. Ne iti na ta pohod zaradi kakršnekoli ideologije je podobno, kot da ateist ne bi nikoli stopil v katedralo in občudoval njene umetniške vrednosti.

Lani sem se poti okoli Ljubljane udeležila z dvema mladcema, sinom Jonom in njegovim prijateljem Tomom, in bila temu primerno prisiljena po njej dobesedno leteti; letos sem se odločila za milejšo različico. Z Mojco, pri-

jateljico iz otroštva, sva si omislili precej lažnejši sprehod z veliko klepetanja, posedanja na klopcah in opazovanja drugih pohodnikov. Ugotovili sva, da ima vsaj ena tretjina ljudi novo obutev, kar se mi zdi skregano z osnovnim pravilom hribovskega naroda, za kakršnega se imamo, da se na dolge pohode NIKOLI ne obuje novih čevljev; da mladina hodi v skupinah – fantje skupaj, dekleta skupaj, kar je zelo drugače kot v naših mladih letih, ko je bilo najbolj zabavno, če je bila družba mešana; da ogromno ljudi vzame s seboj svoje pse, nekatere pošteno prestare za premagovanje takšne razdalje; da nekatere gospe in gospodične pohod, po oblačilih sodeč, enačijo z modno pisto; da na vsej poti vidiš pretežno razpoložene, nasmejane ljudi, nobenega tečnega ... In veliko slovenskih zastav. Zadnjih sedem kilometrov ravnine sva letos z Mojco izpustili in šli raje na čevapčiče. Modrost zrelosti – *take it easy*, pa čeprav sva se zato odpovedali medalji. In res naslednji dan nisva imeli nobenega »muskelfibra«, kar pri naših letih nekaj velja.

Na konklavu, ki se je simbolično končal na predvečer dneva zmage, je prvič »zmagal« Američan, kardinal Robert Prevost, ki si je izbral papeško ime Leon XIV. Glede na to, da ga je v Rim leta 2023 pripeljal papež Frančišek, in njegov pozdravni nagovor, v katerem je, vidno ganjen, veliko omenjal mir in mostove, lahko upamo, da bo sledil poti, ki mu jo je pogumno uhodil njegov predhodnik. Čeprav bo za razliko od papeža Frančiška, ki je po izvolitvi raje ostal v Domu sv. Marte »obdan z ljudmi«, Leon XIV. spet živel v uradnem papeškem stanovanju v Apostolski palači, nekako verjamem, da se bo trudil, »da bi bila Cerkev res svetilnik v nemirnih časih«.

Šopek čemaža - divjega česna

V teh blagih pomladnih dneh, ko je narava po aprilskem dežju pognala v razkošnih barvah, ko so ježki zapustili včasih nevarna zimska prebivališča in ptiči goliči v gnezdih že požrešno odpirajo kljunčke, smo torej dobili novega papeža. *Habemus papam*. Ni mam se za tradicionalno katoličanko, samo za kristjanko, pa imam trenutno občutek, da nam lahko, tukaj na Zemlji, pomaga samo še dober papež.

Slovenian Mission Melbourne

p. Simon Peter Berlec OFM
Mobile: 0455 444 912
Sts. CYRIL and METHODIUS
SLOVENIAN MISSION

Baraga House, 19 A'Beckett Street
PO Box 3200, KEW VIC 3101
Tel.: (03) 9853 7787
E-mail: slomission.melbourne@gmail.com

SVETO LETO (annus sanctus) ali **JUBILEJNO LETO** (hebrejsko šenat hajobel, latinsko annus iubilaeus, italijansko anno di giubileo) je posebno jubilejno leto v katoliški Cerkvi, v katerem papež katoliškim vernikom pod določenimi pogoji podeljuje popolni odpustek. Papež Frančišek je na božični večer v Baziliki svetega Petra odprl prva sveta vrata in pod geslom *Romarji upanja* začel jubilejno leto 2025. Druga vrata je odprl v zaporu. Sveto leto je čas milosti, upanja in duhovne prenove. Gre za pomemben dogodek za Katoliško cerkev in vernike po vsem svetu.

Kaj je jubilejno leto? Tradicija izhaja iz tradicije Izraela, ki je vsakih 50 let praznoval jubilej kot čas svobode in milosti. Cerkev je to prakso uvedla leta 1300, od leta 1475 pa jubilejno leto praznujemo vsakih 25 let, da bi tako vsaka generacija dobila priložnost za milosti in duhovno prenovo. V tem času verniki poglobljeno doživljajo vero, prejemajo odpustke in sodelujejo pri različnih verskih obredih. Jubilej se je začel 24. decembra 2024, ko je papež odprl sveta vrata v vatikanski baziliki. Sveto leto se bo uradno sklenilo 6. januarja 2026, na praznik Svetih treh kraljev.

Sveta vrata so posebna vrata v papeških bazilikah v Rimu, ki se odprejo le v jubilejnem letu. Simbolizirajo Kristusa. Prehod skozi ta vrata simbolizira prehod v novo življenje in prejem Božjega usmiljenja.

V svetem letu lahko vsak katoličan dobi popolni odpustek, ki ga osvobaja časne in večne kazni za grehe, odpuščene pri spovedi, in sicer z izpolnjevanjem določenih pogojev, kot so spoved, obhajilo, molitev po papeževem namenu in sveto romanje (na katerokoli jubilejno sveto mesto, v svetoletne cerkve, Rim ali Sveto deželo). Popolni odpustek se lahko

nameni tudi dušam v vicah v obliki priprošnje. Tisti, ki zaradi bolezni, starosti ali drugih ovir ne morejo osebno obiskati katere od svetoletnih cerkva, lahko pridobijo popolni odpustek, če se duhovno vključijo v jubilejno leto z molitvijo in darovanjem svojega trpljenja Bogu, premišljevanjem resnice o Božjem usmiljenju, ter spremljanjem prenosa svete maše ali drugega jubilejnega dogodka.

Na klic k dobremu se nanaša tudi geslo *Romarji upanja*. Vernike v svetem letu spodbuja k delom usmiljenja, tako v obliki materialne kot duhovne pomoči. Papež Frančišek je spodbujal k branju bule *Spes non confudit* (Upanje ne osramoti) in enciklike *Spe salvi* (Rešeni v upanju) Benedikta XVI. Obe besedili se osredotočata na temo upanja, ki je osrednja tema jubileja 2025.

Jubilejne cerkve v naši nadškofiji so: St Patrick's Cathedral, East Melbourne; St Mary Star of the Sea (Archdiocese Shrine of the Holy Family), West Melbourne; St Mary MacKillop, Keilor Downs; St Luke's, Lallor; St Mary Ma-

gdalene's, Trentham; Polish Marian Shrine, Aberfeldie/Essendon; St Dominic's, Camberwell East; St Francis Xavier, Mansfield; Sacred Heart, Croydon; Divine Mercy Shrine, Keysborough; Our Lady of Lavang, Keysborough; St Patrick's, Mentone; St Macartan's, Mornington.

Nebeški Oče,

*vera, ki si nam jo dal v tvojem
Sinu Jezusu Kristusu,
našem bratu, in plamen ljubezni,
ki ga je Sveti Duh izlil v naša srca,
naj v nas prebujata blagoslovljeno upanje
v prihod tvojega kraljestva.*

*Naj nas tvoja milost preobrazi, da bomo
marljivo gojili seme evangelija,
ki bo prekvasilo človeštvo in ves svet,
ko zaupno pričakujemo novo nebo
in novo zemljo,
v katerem bodo premagane sile zla
in se bo za vselej razodela tvoja slava.
Naj milost jubileja v nas, romarjih upanja,
oživlja hrepenenje po nebeških dobrinah
in na ves svet izliva veselje in mir našega
Odrešenika.*

*Tebi, blagoslovljeni in večni Bog, bodi
hvala in slava na veke vekov. Amen.*

V nedeljo, 16. marca 2025, smo se ob 12.30 zbrali na Slovenskem društvu Jadran in tam darovali sv. mašo v čast sv. Jožefu. Zbralo se nas je kar lepo število. Na cvetno soboto dopoldne, 12. aprila, so pridne gospe izdelovale butarice (spletle so jih preko sto), ki so na cvetno nedeljo, ko smo butarice blagoslovili, razveselile marsikatero družino. V cerkvi smo pri maši prisluhnili dramatiziranemu branju pasijona.

Za nami so tudi velikonočni prazniki. Da so bili res lepi, gre zahvala tudi Vam, ki ste na svoj način sodelovali in po svojih močeh prispevali svoj delež, da je bila praznična pahljača bolj pisana. Nemogoče je sodelavce naštet po imenih, ker bi lahko komu storil krivico, zato naj velja moja zahvala vsem in vsakomur: Bog povrni.

Hvala tudi za vsa voščila, dobre želje in vaše darove.

Prvo nedeljo v maju, 4. maja 2025, smo obhajali materinski dan. Učenci Slomškove šole so, pod budnimi očmi učiteljice Julie Kure Bogovič in ravnateljice Veronice Smrdel Roberts, v dvorani pripravili kratek program za mamice. V imenu vseh, hvala.

ZAHVALA

Iskrena hvala Simonu Grilju za umetelno postavitve letošnjega božjega groba v lurški votlini.

NEDELJA, 22. junij 2025 – slovesni praznik sv. Rešnjega telesa in krvi.

V Kewju bo maša ob 10. uri. Na koncu bomo prosili za blagoslov z besedami: *»Nebeški blagoslov naj blagoslavlja, varuje in ohranja naš kraj in vse, ki v njem prebivamo, tudi polja in sadove zemlje, da jih bomo zdravi uživali. V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.«* Na ta dan še posebej obujamo vero, da je Jezus pri vsaki maši resnično prisoten s svojima telesom in krvjo. To je sre-

dišče krščanske vere. Domače ime za ta praznik je telovo. Praznik nima stalnega datuma, saj je določen glede na praznovanje velike noči. Obhajamo ga na prvi četrtek po nedelji Svete Trojice. Praznik je zapovedan, zato se katoličani ta dan udeležijo bogoslužja.

MAŠA ZA DOMOVINO ob dnevu državnosti republike Slovenije bo v petek, 27. junija 2025, ob 10. uri, ko bomo praznovali slovesni praznik Srca Jezusovega. Bogu smo lahko zelo hvaležni, da imamo lastno državo. Molimo zanjo in za njene voditelje in vse njene prebivalce, pa čeprav nas kar nekaj kilometrov ločuje od naše rodne domovine. Spodbujam Vas, da v sredo, 25. junija, na sam praznični dan, doma izobesite slovensko zastavo.

V nedeljo, 29. junija 2025, je praznik, ki je posvečen apostoloma Petru in Pavlu. Petra imenujemo »prvak apostolov«, ker mu je Jezus določil vodstveno vlogo v svoji Cerkvi, Pavlu pa pravimo »apostol narodov«, ker je bil po posebni božji izvolitvi največji misijonar vseh časov. Skupaj godujeta zato, ker sta skupaj dala življenje za Kristusa. Apostola Petra upodabljajo s ključi v rokah. Za svojega zavetnika so si sv. Petra izbrali kamnarji, zidarji, ribiči, čolnarji, kovači in drugi obrtniki. Apostola Pavla upodabljajo z brado (filozof), s knjigo (pisatelj) in z mečem (božja beseda, pa tudi orodje njegovega mučeništva). Največkrat je njegov kip na oltarjih skupaj s kipom sv. Petra. Zaradi njegovega tkalskega poklica se mu priporočajo tkalci, vrvarji, izdelovalci preprog, pletarji in sedlarji (ker je ob spreobrnitvi padel s konja).

Milka Kutin

ŽEGNANJE v čast zavetnikoma naše cerkve, svetima bratoma Cirilu in Metodu, praznujemo vedno prvo nedeljo v mesecu juliju (njun praznik je 5. julija). Letos bo prva nedelja 6. julija 2025. Ob koncu maše bomo zapeli zahvalno pesem Bogu za vse milosti, ki jih prejemo v našem svetišču. Pridne gospodinje prosim za dobrote iz domače kuhinje, da se bomo po maši lahko skupaj okrepčali. **Osemindvajseta obletnica smrti patra Bazilija** bo v soboto, 26. julija 2025. S hvaležnostjo se ga bomo spomnili pri maši v nedeljo, 27. julija ob 10. uri. Ob tej priložnosti izrekam iskreno zahvalo članicam Društva sv. Eme, ki vsak mesec darujejo za mašo za pokojnega patra, za sestre, ter za žive in pokojne članice Društva sv. Eme.

Slovesni praznik MARIJINEGA VNEBOVZETJA bo v petek, 15. avgusta. Ob 10. uri bo slovesna maša, pri kateri bomo obnovili posvetitev slovenskega naroda Materi Božji.

Še naprej Vas prijazno vabim, da se v prihodnosti vsaj kdaj udeležite tudi petkove maše ob 10. uri (am). Ob petkih je tudi več možnosti in časa za pogovor. V nedeljo je res veliko stvari, in včasih se

zdi, kot da si nočem vzeti časa za vas ali da vas kar na hitro odpravim. Vesel bom vsakega, ki bo prišel na pogovor med tednom, vsekakor pa vas prosim in vam priporočam, da me pred tem pokličete po telefonu (0455 444 912), da bom doma in ne boste ostali pred zaprtimi vrati. Hvala za Vaše sodelovanje in razumevanje.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev v Kewju, še vedno obstaja možnost spremljanja maše na družbenem omrežju. Prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (am) na naši Facebook strani: Slovenian Mission Melbourne <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

KRST

GINO SESTO MAZZA je v soboto, 3. maja 2025, v naši cerkvi v Kewju, prejel zakrament sv. krsta. Čestitke staršema Carlu Mazzi in Rose Prosenik, ter botroma Salvatoru Mazzi in Carmen Prosenik.

ODŠLI SO

SONJA MAJCEN, rojena ILJAŠ, je umrla v petek, 14. marca 2025, v The Royal Melbourne Hospitalu v Parkvillu. Rodila se je 16. novembra 1953 v Račicah pri Ilirski Bistrici. Od nje smo se poslovili v petek, 21. marca 2025, v naši cerkvi v Kewju. Ob 12. uri smo imeli mašo zadušnico, po njej so jo odpeljali na upepelitev.

Sočutje možu Ivanu, sinu Robertu z družino, bratoma Eliu in Jožetu v Avstraliji ter sestri Anici v Sloveniji.

ALOJZ ŠUŠTAR je umrl v ponedeljek, 21. aprila 2025, v Dandenong Hospitalu v Dandenongu. Rodil se je 8. avgusta 1931 v Trpčanah pri Ilirski Bistrici. Od njega smo se poslovili v četrtek, 1. maja 2025, v cerkvi St. John Vianney v Mulgravu. Ob 11.45 smo zmolili rožni venec, ki mu je sledila maša zadušnica. Po njej smo ga pokopali na pokopališču Springvale Botanical Cemetery. V družini je bilo šest otrok: Alojz, brat Tone in sestre Ivanka, Marija, Jožefa in Anica. Ko je odrasčal, je živel preprosto, vendar trdo življenje, saj je delal na družinski kmetiji. Ko je bil dovolj star, je dve leti služil vojaški rok, o čemer je ponosno pripovedoval. V zgodnjih dvajsetih letih se je s prijatelji odločil, da zapusti Slovenijo in si poišče boljše pogoje za življenje. Takrat je bilo to nevarno potovanje. Pri poskusu prečkanja meje so jih ujeli, zato je preživel 10 mesecev v zaporu, kjer so bile grozljive razmere. To pa ga ni odvrnilo od tega, da je še drugič poskusil pobegniti. Tokrat mu je uspelo.

Leta 1954 je pristal v zahodni Avstraliji in preživel tri mesece v centru za migrante v

Northamu. Za šest mesecev se je zaposlil na žagi v mestu Manjimup. Njegova sestra Marija in mož Jože sta živela v Alburyju v NSW. Pri njiju je živel, dokler ni dobil dela pri hidroenergetskem projektu Snowy Mountains. Rad je pripovedoval, da je bilo delo v predorih težko in nevarno, vendar ga je opravljal z veseljem. V Sneženem gorovju je delal približno sedem let in pol; zelo je bil ponosen, da je bil del zgodovine. Delal je pri podjetju Thiess Bros. Nato se je preselil v Melbourne, kjer je spoznal ženo Marijo. Živela sta v Dandenongu, kjer sta si ustvarila družino. Kmalu sta se preselila v Noble Park. V zakonu so se jima rodili John, Louis in Meri. Kupil je tovornjak in 37 let vozil za podjetje Boral. Bil je ustanovni član slovenskega kluba Planica v Springvalu in pomagal pri njevi gradnji. Z ženo Marijo sta se ločila. Leta 1981 je spoznal Angelo in se z njo leto dni kasneje poročil. Skupaj sta preživela 42 let. Alojz je bil karizmatičen, skrben, ljubeč, obziren in vedno prijazen človek. Bil je zelo gostoljuben in vsakega obiska se je zelo razveselil. Njegov nasmeh je bil zdravilen. V njem sta bila zapisana ljubezen in veselje do človeka, ki ga je srečal. To je prinesel s seboj tudi v razširjeno družino. Zadnja leta življenja mu je zdravje pešalo in v tem času je Angela s svojo družino požrtvovalno skrbela zanj.

Sočutje ženi Angeli, sinovoma Johnu in Louisu, hčerki Meri, vnukinjam Mii, Evi, Tiani, Amalii, Kaili in Zoi, vnukom Maxu, Justinu, Tristanu in Zacu, sestri Mariji v Avstraliji, ter sestrama Anici in Jožefi v Sloveniji.

ANTON (Tone) URBAS je umrl v nedeljo, 27. aprila 2025, v St Vincent's Hospitalu v Fitzroyju. Rodil se je 7. januarja 1940 v Ivanjem Selu. Od nje-

ga smo se poslovili v četrtek, 8. maja 2025, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10. uri smo zmolili rožni venec, ki mu je sledila maša zadušnica. Ob 13. uri (1 pm) smo ga pokopali na pokopališču Keilor. Bil je najmlajši od štirih otrok (Mara, Jernej, Franc in on). Med vojno je izgubil očeta. Ustrelili so ga na polju blizu Cerknice, ker ni želel sodelovati v vojni. Kasneje so odpeljali še njegovega brata Franca, ki je bil pozneje zaprt v Dachau. Mati je bila preveč revna, da bi lahko preživela družino, zato je sina Jerneja nastanila pri drugi vaški družini. Anton je najprej obiskoval šolo v Uncu, kasneje pa v Postojni. Njegovo formalno izobraževanje se je končalo pri 17 letih, ker preprosto ni bilo dovolj denarja za nadaljevanje. Najprej se je poizkusil kot natak. Pripravniško dobo je opravljal v restavraciji v Piranu. Živel je kar na jahti lastnika restavracije. Delo v restavraciji mu je bilo všeč, saj je dobil dobro in redno hrano. Priložnost, da bi videl svet, se je ponudila na ladji trgovske mornarice, kjer je sprejel mesto stevardesinega vajenca. Z ladjo je plul do Egipta, Londona in tudi do ZDA. Verjetno je bila prav Amerika povod, da se je v njegovih mislih zasejalo seme o iskanju boljše prihodnosti. Slovenija je bila po vojni pod komunistično oblastjo in položaj njegove družine se ni kaj dosti izboljšal. Po približno dveh letih v trgovski mornarici se je vrnil v Slovenijo. Hrepenenje po nečem boljšem je bilo premočno. Kmalu se je odločil, da bo z nekaj prijatelji pobegnil iz Slovenije v Italijo. V Italiji je bil približno šest mesecev kot begunec, nato pa so mu ponudili možnost, da se preseli v Kanado ali Avstralijo. Njegov stric Ivan se je že prej preselil v Avstralijo, zato je lahko

sponsoriral njegov prihod, ki se je zgodil 23. julija 1961. S praznim kovčkom je pristal v Port Melbourne. Ob prihodu je živel pri stricu v Kewju. Kmalu se je zaposlil v tovarni Holden. Tam je delal le nekaj mesecev, potem pa je začel delati kot slikopleskar. Leta 1966 je v cerkvi, kjer so se zbirale tudi druge slovenske družine, spoznal Ivanko Cvetko. Takrat je bila stara komaj 16 let, kar je dejansko pomenilo, da je bila mladoletna. Ivankini starši niso bili najbolj navdušeni, vendar so sčasoma popustili. Avgusta leta 1967 sta se zaročila, nato pa aprila 1968 poročila. Mladoporočenca sta se preselila v Brighton. Tam nista bila dolgo, kmalu sta se preselila k stricu Ivanu v Kew. Živela sta v majhnem prostoru na zadnji strani hiše, v glavni del hiše pa sta se preselila, ko je stric Ivan na božični dan leta 1968 tragično umrl v prometni nesreči. V nekaj letih je hišo odkupil in v njej ostal do konca življenja. Februarja 1970 se jima je rodila prvo-rojenka hči Frances, čez tri leta se je rodila hči Natasha, 11 mesecev pozneje pa še sin Tony. Leta 1977 so ženi Ivanki diagnosticirali levkemijo in ji napovedali šest mesecev življenja. Umrla je aprila 1978. Anton se je odločil, da bo ob podpori tete Ive sam vzgajal tri majhne otroke. Življenje ni bilo lahko. Anton je odgovornost za družino vzel resno. Bil je ustanovni član kluba SDM na Elthamu in po pričevanju njegovih prijateljev priljubljen in zelo družaben. Bil je zelo ponosen, da je Slovenec. Ko se je Slovenija borila za priznanje samostojne države, je skupaj z mnogimi drugimi stal pred parlamentom v Melbourne in mirno demonstriral s slovensko zastavo. Ko so otroci odšli od doma se je bolj posvetil svojemu življenju. Spoznal je Henriso in se z

njo poročil. Po pripovedovanju je bila zanj angel in božji dar, zlasti še v zadnjih letih, ko mu je s potrpežljivo skrbjo omogočila, da je čim dlje ostal na svojem domu. Sočutje ženi Henrisi, hčerkama Frances in Natashi, sinu Tonyju, ter vnukinjama Evie in Sabrini.

Jurij Bogdan je uredništvu sporočil:

LIDIJA BOGDAN, rojena BLATNIK, je umrla 27. februarja 2025 v Wangaratta Hospitalu v Wangaratti. Rodila se je 13. septembra 1948 v Libojah. Od nje smo se poslovili 12. 3. 2025 v Yarrowongi; od tam so jo odpeljali na upepelitev. Po njeni želji bo na njen rojstni dan pepel raztresen v Brightu. Leta 1966 se je v Žalcu poročila z Jurijem Bogdanom. Leta 1967 sta prišla v Avstralijo. Najprej sta živela v Melbourne v predelu McKinnon, leto kasneje sta se preselila v Footscray. Tu sta se jima rodila hči Natalia in sin Nick. Leta 1972 sta se preselila v Yarrowong. Lidija je bila 15 let zaposlena v RSL Club Mulwala in nato 20 let v Abattoir Vodusek v Cobramu. Zapušča moža Jurija, hči Natalio, sina Nicka, ter vnuke Chrisa, Jamsa, Coreyja in Billija, vnukinji Jessico in Emily, ter pravnuka Axana in Issabela. V Sloveniji pa sestro Marijo ter brata Janeza.

Zlata Seljak je uredništvu sporočila:

IDA KOGOJ, rojena ČERNE, je umrla 29. marca 2025 v Geelongu. Rodila se je 11. septembra 1940 v Grgarju pod Sveto Goro. Od nje so se poslovili 4. aprila 2025 v dvorani Kings Funeral v Geelongu. Po slovesu je bila upepeljena. Žara bo položena v zid, kjer že počiva njen mož Jože, na pokopališču Geelong Western Cemetery v Herne Hillu (Geelong).

MAMA JE ENA SAMA

Mama je ena sama,
prva radost je mama,
prvi spev nina-nana,
prva beseda: mama!
Dajmo vse rože mami,
dajmo vsa sonca mami,
pesem, ki v nas se drami,
dajmo, zapojmo mami:
naj ne ostane brez mame nihče
na širnem svetu,
naj žive naše mame,
mame – najlepše na svetu! (T. Pavček)

Tilka Lenko

Marinka Greco, 89 let

Frank in Romana (85 let) Žetko

Frank Kovče

Marija Patafta, 98 let

Angelca Povh, 90 let

Slovenian Mission Sydney

ST. RAPHAEL'S SLOVENIAN MISSION
 p. Darko Žnidaršič OFM
 313 Merrylands Road, PO Box 280
 MERRYLANDS NSW 2160
 Tel.: (02) 9637 7147
 Mobile: 0409 074 760
 Fax: (02) 9682 7692
 Mail: slomission.sydney@gmail.com

VSTAJENJE V VSAKEM NOVEM ZAČETKU

Vstajenje je vsak nov začetek: »Vstajenje je zame osebno prvi trenutek po sveti spovedi, po moji sveti spovedi ali po odvezi, ki jo podelim spovedancu. Vstajenje je življenje v posvečujoči milosti. Vstajenje je vsako jutro, ki se nam daje kot priložnost, da naredimo

nekaj dobrega zase, za bližnjega in za Boga. Vstajenje je zelo konkretno in se lahko zgodi večkrat na dan. Vstajenje je upanje. Mislim, da ljudje danes potrebujejo upanje, ki je realno, ki se lahko zgodi. Realno upanje pa je takrat, ko tudi sami nekaj naredimo, da se želje, z Božjo pomočjo, tudi uresničijo.«

Andrej Ojstrež, župnik, Velike Lašče

MED NAMI JE BILO ...

Naš slovenski VOSA RADIO – Voice of Slovenian Australians – je letos februarja obeležil svojo prvo obletnico. Člani odbora smo pripravili slovesno praznovanje v nedeljo, 9. 3. 2025, po naši sv. maši. V naši dvorani p. Vale-rijana Jenka v Merrylandsu se je pri proslavi in kosilu (BBQ) zbralo kar 160 udeležencev vseh naših generacij. Slavnostni govornik je bil veleposlanik

g. Marko Ham iz Canberre, ki je prerezal trak in odprl naš novi studio, ki smo ga uredili lani, v nekdanji sobi Igralske družine Merrylands. Slavnostna torta slaščičarne De Toni Patisserie seveda ni manjkala. Podrobno o dogodku poroča Jordan Covich. Bogu hvala in Bog povrni vsem pridnim!

Na cvetno nedeljo smo imeli v cerkvi slovesni blagoslov zelenja. Pasijon smo brali Danica Petrič, Jože Marinč, Karl Lukežič in p. Darko Žnidaršič, na veliki petek pa je namesto Danice brala Olga Konda. Bogoslužje velikega petka sva

vodila skupaj z melkitskim duhovnikom Fr. Georgesom. Po naših obredih so obhajali obrede melkitski verniki, bogoslužje je vodil njihov škof msgr. Robert Rabbat. Naša cerkev je bila tako rekoč premajhna za toliko udeležencev. Naši sosede so slovesno okrasili oltar v naši cerkvi, Sonja Fisher in Fr. Georges Tadourian sta okrasila Božji grob.

Velikonočno procesijo imamo na velikonočno nedeljo zjutraj. Vstalega Kristusa je nosil Andrew Šuber, banderi pa Walter Šuber in Božo Žaja. Po sv. maši sem ob 12.00 (opoldne) maševal še v Wollongongu – Figtreeju, kjer se

nas je zbralo 27, v Canberri pa pri večerni maši in žegnu 29. V avstralski prestolnici se po velikonočni maši tudi podružimo ob žegnu. Praznični dan je bil sončen in vroč, v Wollongongu smo imeli kar 37 stopinj Celzija, Canberra pa je bila zvečer tudi prijetno topla, nobenega mraza, ko smo sredi jeseni.

Pirhovanje je tudi lepo uspelo. Kosilo v naši dvorani je skuhala Olga Konda, pomagali sta Jenny Stariha in Jožica

Modrijančič, pijačo pa so stregli Rudi Korpar, Jože Marinč in Stanko Kolar. Le tekmovalcev v sekanju pirhov bi si želeli več. Na srečo je že prvi tekmovallec presekala pirh, da je bilo vzdušje takoj boljše.

Ko smo se, polni velikonočnega veselja, že razšli po svojih domovih, smo izvedeli, da je k nebeškemu Očetu v večno veselje odšel papež Frančišek.

Bogu smo hvaležni zanj in za oznanjevanje Kristusa v njegovi Cerkvi, kateri vsak oznanjevalec vtisne še svoj pečat. Tako tudi novi papež, ki bo izvoljen v naslednjih dneh. Veliko je pričakovanj, še več pa naj bo vere, da bo Gospod v nas in mi spet v njem. Še več naj bo poslušanja med nami, saj je bil pokojni papež Frančišek zelo mož poslušanja in tudi vzgajal je za poslušanje, kot je na radiu Ognjišče pomenljivo dejal njegov nekdanji pomožni škof v Buenos Airesu msgr. Vinko Bokalič Iglič, zdaj novi slovenski kardinal, ki bo volil novega papeža.

SYDNEY – MERRYLANDS – SV. RAFAEL

V mesecu maju vabljeni k našim šmarnicam vsak četrtek pri sv. maši ob 10.30, in vsako nedeljo pri sv. maši ob 9.30 dopoldne. Pri nedeljskih sv. mašah je dodana kratka misel za homilijo.

Na praznik Gospodovega vnebohoda (pri nas v nedeljo, 1. 6.) vabljeni k praznični sv. maši. Nato bo družinsko kosilo v dvorani (\$ 20 na osebo).

Praznik sv. Rešnjega telesa in rešnje krvi je letos v četrtek, 19. 6., pri nas v Avstraliji pa praznujemo praznik v nedeljo, 22. 6. Letos bomo imeli evharistično pobožnost (namesto procesije) po sv. maši.

Na praznik apostolov sv. Petra in Pavla v nedeljo, 29. 6., je sv. maša ob 9.30 dopoldne kot običajno, ob 11.30 dopoldne pa bo sv. maša za domovino na Slovenskem društvu, in potem skupno kosilo v dvorani društva.

Ivan in Pepca (90 let) Truden

WOLLONGONG – FIGTREE – SLOVENSKA CERKEV VSEH SVETIH

Sv. maše so vsako 2. nedeljo v mesecu ob 5.00 popoldne, v zimskem času ob 4.00 popoldne: 11. 5., 8. 6. (binkoštna nedelja), 13. 7.

V hrvaški cerkvi in skupnosti v Figtreeju se je letos februarja poslovil p. Ivo Tadić OFM, ki se je vrnil v Bosno po 20 letih Avstralije (2001–2008 in 2011–2025). Svojo novo službo je začel na Reki na Hrvaškem. Novi hrvaški duhovnik v Figtreeju je frančiškan p. Robert Slišković, 37 let, novomašnik 2012. P. Ivo je obhajal poslovilno sv. mašo v nedeljo, 23. 2. 2025, skupaj s provincialom p. Zdravkom Dadićem in tajnikom p. Damirjem Pavićem iz province Bosne Srebrene, ki sta februarja prišla na obisk v Avstralijo.

CANBERRA – GARRAN – SV. PETER IN PAVEL

Sv. maša je vsako 3. nedeljo v mesecu, od maja do avgusta ob 5.00 popoldne: 18. 5., 15. 6., 20. 7. in 17. 8.

KRALJICINA DEŽELA – QUEENSLAND

V Kraljicini deželi smo se zbrali k sv. maši prvo nedeljo v maju, 4. 5., v naši kapelici Marije Pomagaj v Marian Valley. Lep, sončen in topel dan je privabil kar 25 slovenskih romarjev, pri maši pa se nam je pridružila še mlada družina in pomolila v naši kapelici.

Naše naslednje srečanje bo v soboto, 13. septembra, ko romamo v Marian Valley za 16. obletnico naše kapelice. V svetem letu lahko na romarskem kraju prejmemo odpustek. Sveta maša bo ob

11.00 v cerkvi, od koder bomo šli v procesiji h kapelici. (V avgustu ni našega srečanja in Božje službe.)

SV. KRST

NIKO DRAŽEN ELIO DESKOVIĆ, rojen 22. 9. 2024 v Milduri, VIC. Oče Colin Marriott, mati Stefanie Desković. Botra sta bila Andrew Marriott in No-hara Odicho. Merrylands – Sv. Rafael, 16. 3. 2025.

NAŠI POKOJNI

MARIJA FABJANČIČ, rojena GUSTINČIČ, je umrla v soboto, 1. 3. 2025 zgodaj zjutraj v bolnišnici Liverpool. Rodila se je 24. 10. 1937 v Rjavčah pri Ilirski Bistrici. Poročena je bila z Antonom Fabjančičem iz Javorja pri Ilirski Bistrici. V zakonu sta se jima rodila sin Branko in hči Vanessa Marija. Živel so v Leichardtu, nato v Bankstownu in v Condell Parku. Družina je bila dejavna v Klubu Triglav in tudi v našem cerkvenem občestvu pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu. Mama Marija je zadnji dve leti živela v domu starejših Holy Spirit v Casuli in vsak mesec prejela zakramente. Marija zapušča sina Branka z ženo Julie (Juliana), vnukinji Stefanie z možem Danielom in Isabello, pravnuka Antona, in svaka Emila z družino. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v četrtek, 13. 3. 2025, v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopana je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu, kjer počivata tudi njen mož Anton (+ 2012) in hči Vanessa Marija (+ 2007).

MARTHA MAGAJNA, rojena SMUK, je umrla v četrtek, 6. 3. 2025 zgodaj zjutraj v bolnišnici v Liverpoolu, NSW. Rodila se je 25. 1. 1939 v Bevkah pri Vrhniku. V Avstralijo je prišla 9. 12. 1967. Njena mama in očim sta imele tam farmo paradižnika. Martha je opravljala različne službe, delala je kot prodajalka v trgovini pijač. Že od začetka je bila dejavna v slovenski skupnosti, v Slovenskem društvu Sydney, največ v Klubu Triglav (že od prvega dne), in v naši slovenski cerkvi in misijonu sv. Rafaela. Sodelovala je v pevskem zboru Kluba Triglav, bila je tajnica, zapisničarka, članica odborov, dramske in folklorne skupine, recitatorka ... Rada se je oblekla v narodno nošo, pripravljala je izlete, sodelovala pri balinarski sekciji in na tekmovanjih. Bila je Slovenka z velikim srcem, velika kulturna delavka in domoljubka, prijateljica mnogim. In pomembna desna roka našim patrom in sestram. Marsikomu je pomagala navezati stike; ko je kdo potreboval pomoč, nasvet, prijazno besedo, je dobil veliko več. Tudi takrat, ko je kdo potreboval duhovnika in bi težko prišel k njemu. V Merrylandsu je brala berila in prošnje pri sv. mašah, fotografirala je različne dogodke, sodelovala pri raznih akcijah, v igralski družini, pri molitveni skupini. Bila je soustanoviteljica arhivske organizacije HASA NSW in dolga leta njena predsednica, za naše rojake je pripravljala srečanja (reunions). Neprecenljivo, naravnost dragoceno je njeno delo pri ohranjanju slovenstva, arhiva, gradiva in pričevanj sorojakov, vse to bi se sicer izgubilo za vedno! Vsak teden je vestno, in predvsem nepristransko, obveščala

širšo slovensko skupnost pod Južnim križem o naših dogodkih. Redno je pisala članke v *Misli*, na Stičišče avstralskih Slovencev in celo v *Slovenian American Times*. Ob slovenski osamosvojitvi leta 1991 je postala podpredsednica Slovenskega narodnega sveta za NSW. »Pri vsem svojem delu je bila resnična in poštena, skratka profesionalna. In pri vsem tem še zelo skromna! Zelo bomo pogrešali Martho. Je nenadomestljiva!« (Alfred Brežnik) Martha je bila »ponosna Slovenka in proud Australian. Močna žena, kakršno opisuje *Sveto pismo*, z vizijo in pogumom, s srčnostjo in modrostjo, s skrbjo in navdušenjem. S peresom in fotoaparatom (danes moramo reči z računalnikom in mobilnim telefonom) je zapisovala in slikovno ohranjala živost, zadnje čase pa tudi pojevanje slovenskega srčnega utripa v Avstraliji. Vse, kar je bilo in je del našega življenja.« (p. Ciril A. Božič OFM, OAM) Martha zapušča moža Lojzeta, sestrino Angelo in njeno družino, v Sloveniji pa polbrata Igorja in družino, ter sestrčne in bratrance. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v petek, 14. 3. 2025. Cerkev je bila polna. Pri sv. maši je pel naš mešani zbor. V slovo so Marthi spregovorili zaslužni častni konzul Alfred Brežnik, Andrew Šuber, predsednik Kluba Triglav Peter Krobe, predsednica HASA NSW Olga Lah, v imenu molitvene skupine Danica Petrič, besede p. Cirila pa je prebral p. David Šrumpf, ki je somaševal pri sv. maši. Po sv. maši je bila Martha upepeljena. Pokopana je bila 4. 4. 2025 na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

ANGELO DESKOVIĆ je po dolgi bolezni umrl v Duralu, NSW, v petek, 7. 3. 2025. Luč sveta je zagledal 13. 7. 1935 v Dragozetičih na otoku Cresu, Hrvaška. Leta 1958 sta se poročila z Marijo Lipec. Angelo, Marija in družina so dejavno sodelovali v naši cerkvi in misijonu v Merrylandsu. Angelo je tudi pomagal graditi cerkev, našo dvorano in prostore. Vedno so bili povezani s svojimi domačimi in ni manjkalo doživetij v domačem kraju ob Jadranu in ob tukajšnjem morju, družinskih trenutkov, veselja z otroki in vnuki. Angelo zapušča ženo Marijo, sina Stevena z ženo Allison, vnuke Stefanie, Jesseja in Phoebe, pravnuka Franka in Nika, in druge sorodnike. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v ponedeljek, 17. 3. 2025, v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu, in ga pospremili na slovensko pokopališče sv. Rafaela v Rookwoodu.

GRACIJAN – GRAZIANO SMOTLAK je umrl v Northern Beaches Hospitalu v ponedeljek, 3. 3. 2025. Rodil se je 15. 12. 1932 v Mačkoljah pri Trstu. Izučil se je za mizarja. Kmalu po drugi svetovni vojni je šel iskat boljši kos kruha ter prišel v našo Avstralijo. Gracijan zapušča ženo Karlene, hčer Alisan z možem Michaelom, hčer Melindo z možem Michaelom, vnuke Alexandra, Zacharyja, Delilah in pravnukinjo Leilo. K pogrebnemu obredu smo se zbrali v cerkvi sv. Janeza Krstnika, Freshwater (župnija Manly – Freshwater) v torek, 18. 3. 2025. Nato je bil pokojnik upepeljen.

DRAGA VALENČIČ, rojena KUŠČER, je umrla v soboto, 15. 3. 2025 popoldne v bolnišnici Concord. Rodila se je 1. 1. 1938 v Borjani. Imela je štiri starejše brate: Jožeta, Rafaela, Mirka in Albina. Oče je šel delat v Afriko, v Etiopijo, da bi lahko bolje preživel številno družino, vendar je tam zbolel za pljučnico in umrl. Tudi Dragica je pri rosnih devetnajstih odšla v svet, v Avstralijo za bratom Jožetom, ki je živel tam že tri leta. V Paddingtonu je leta 1960 spoznala Zdravka Valenčiča. Naslednje leto sta se poročila. Hišo sta si postavila v Concordu. Družina je bila zelo povezana s sorojaki in prijatelji, sodelovali so na prireditvah in v naši cerkvi in misijonu, družine so skupaj hodile na počitnice, kampirali so ob morju na Južni Obali – South Coastu. Dragica, kakor smo jo poznali in klicali, je bila skrbna žena in mati svoji družini, prijateljica mnogim, vedno je rada pomagala kot prostovoljka, skrbela za pecivo in postrežbo v naši dvorani, pri naših svetih mašah je brala berila in prošnje. Če kdaj nismo imeli bralca pri maši ali pomočnika za karkoli, je za to poskrbela Dragica. Pogrešali bomo njen prisrčni, zvonki glas, njen nasmeh, njeno veliko srce. Tudi v bolezni je ostala vedra in pomagala, dokler je mogla. Dragica zapušča sina Petra z ženo Sally, hčer Sonio z možem Stevenom, sina Daniela z ženo Theresa, vnuke Sophio, Lucy, Mio, Luka in Alexa. Mož Zdravko je umrl leta 2010. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v petek, 21. 3. 2025, v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu; cerkev je bila skoraj polna. Dragica in Zdravko počivata na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

MITJA TOMAŽIN je umrl v torek, 4. 3. 2025 zgodaj zjutraj v Greti, NSW. Rodil se je 7. 3. 1969 v Kranju staršema Marjanu in Mileni. Ko je bil star enajst mesecev, se je družina preselila v Avstralijo. Živel so v Croydon Parku in kasneje v Wakeleyju. Mitja je obiskoval šoli Fairfield West Primary School in Westfield Sports High School. Dne 24. 6. 1995 sta se poročila z Annmarie Winson v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Rodila sta se jima sin Nicolas Mitchell in hči Alanna Marie. Mitch, kot so ga klicali domači, prijatelji in znanci, je bil šofer tovornjaka in trgovski poslovodja v trgovini All Chrome v Canterburyju in JSB Lighting v Glebu. Po smrti očeta Marjana leta 2001 se je mama Milena preselila v Lithgow, in tudi Mitch in družina so se po treh letih preselili tja, da niso bili predaleč. Mitja je bil navdušen nogometaš, predsednik kluba Lithgow District Football Association, igralec v Lithgow Workman's Football Clubu in delegat organizacije Football NSW. Seveda je z vsem srcem živel za svojo družino, rad je imel domače živali in rad je lovil ribe. Žal je leta 2009 hudo zbolel in življenje se je za vso družino popolnoma spremenilo. Kljub temu je ostal zvest družini in prijateljem. Njegovi domači so z ljubeznijo skrbeli zanj. Po mamini smrti leta 2021 so se preselili v Hunter Valley, v Greto. Mitja zapušča ženo Annmarie, sina Nicolasa in hčer Alanno, strica Anthonyja Tomažina in njegovo družino, sestrično Andrejko Andrejaš in njeno družino, ter druge sorodnike. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v soboto, 22. 3. 2025. Nato je bil pokojnik upepeljen.

MIRANDA TULL, rojena GROPAJC, je umrla v Wollongong Private Hospitalu v torek, 25. 3. 2025 zjutraj. Rodila se je 22. 9. 1932 v Dolini pri Trstu. V Avstralijo je prišla leta 1954. Poročena je bila z Giuseppejem Tullom. Miranda je bila dolga leta naša cerkvena pevka pri svetih mašah v Wollongongu, poskrbela je za prevoze z avtom, rada se je udeleževala prireditev, mladinskih – slovenskih koncertov. Vedno je navdušeno držala družbo pokonci, pripovedovala spomine. Zadnje leto je preživela v domu starejših Uniting Farmborough v Unanderri. Zapušča sina Denisa, sina Franka, vnuka Sama z ženo Pearl, vnuke Stephanie, Cassandro, Christopherja, in brata Marijana z ženo Ljubo in družino. Mož Giuseppe je umrl pred dvajsetimi leti (2005). Pogrebno sv. mašo smo obhajali v naši cerkvi vseh svetih v Figtreeju – Wollongongu v sredo, 2. 4. 2025, in se od nje poslovili v kapeli na pokopališču Lakeside – Kanahooka. Pokojnica je bila upepeljena.

JOŽE KUČKO je umrl v domu starejših Advantage Care AT Edensor Gardens Nursing Home, Edensor Park, NSW. Rodil se je 5. 1. 1943 v Nedelici v župniji Turnišče. Po poklicu je bil zidar, poročen je bil z Ano Denša. Jože zapušča hčer Angelino s partnerjem Craigom, v Sloveniji pa nečaka Borisa, ki je župnik v Beltincih in je bil kot bogoslovec na obisku pri svojem stricu. Žena Ana je umrla pred skoraj desetimi leti. Jože je zadnje leto živel v domu počitka. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v četrtek, 3. 4. 2025. Pokopan je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

IVAN KRNEL je umrl v sredo, 9. 4. 2025, v domu počitka Clover Lea Nursing Home, Burwood Heights, NSW. Rodil se je 14. 9. 1938 v Koritnicah pri Knežaku. Po poklicu je bil rudar. Družina je živela v Concordu. Ivan zapušča ženo Marijo, sina Johna z ženo Abby, hčer Kathleen z možem Adamom, vnuke Carlo, Thomasa, Ally, Ryana, Jacka in Luka. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v torek po veliki noči, 22. 4. 2025, v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Ivan počiva na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

VLADIMIR IVAN BREKAN je umrl v John Hunter Hospitalu v Newcastlu – Lambton Heights, NSW, v torek, 1. 4. 2025. Rodil se je 12. 11. 1938 v Šentjanžu na Dolenjskem. Po poklicu je bil mesar, poročen z Olgo Mario Hofsteter. Vladimir zapušča ženo Olgo Mario, hčer Astrid z možem Justinom, hčer Belindo z ženo Gary, sina Darrena, vnuke Scotta, Andrewja, Blaka, Daniela in vnukinjo Tyler, pravnike Louisa, Caleba, Rokyja in pravnukinjo Iwy. K pogrebni obredu smo se zbrali v četrtek, 24. 4. 2025 opoldne, v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Nato je bil pokojnik upepeljen.

JANEZ MAUKO je umrl na veliki četrtek, 17. 4. 2025, v bolnišnici v Campbelltownu. Rodil se je 24. 12. 1931 v Murščaku pri Radencih, v župniji Kapela. Po poklicu je bil delavec. Zapušča ženo Ljudmilo, rojeno Lupša, sina Janeza z ženo Cathy, vnuka Ryana in Sereno, ter brata Feliksa in njegovo družino v Kanadi. K pogrebni obredu smo se zbrali v torek, 29. 4. 2025, v kapeli v Forest Lawn Memorial Parku v Leppingtonu. Nato je bil pokojnik upepeljen.

IVAN GOJAK je umrl v sredo, 23. 4. 2025 zvečer v bolnišnici Concord. Rodil se je 24. 6. 1933 na Dolah pri Škofljici staršema Matiji in Antoniji, r. Kebe. Bil je najmlajši od šestih otrok (pet bratov in sestra). Izučil se je za mesarja, leta 1957 pa je prišel v Avstralijo. Delal je na farmi v Viktoriji, nato pa odpotoval v Canberro, kjer je delal kot mesar za nemško družino. Naslednja postaja je bila Coober Pedy, SA, in potem Sydney, natančno Concord, kjer si je ustvaril svoj novi dom. Po nekaj letih je obiskal Slovenijo in v Domžalah spoznal Nado Bergant, s katero sta se leta 1967 poročila. Ivanova družina je bila znana in priljubljena med nami, prav tako med drugimi prijatelji. Radi so prihajali na Slovensko društvo, tudi za naš Merrylands je večkrat kaj pripravil in pripeljal, ali pa smo šli sami iskat naše priljubljene kranjske klobase in druge dobrote. Sin David je na obisku v Sloveniji spoznal svojo ženo Matejo in njuna družina zdaj nadaljuje očetovo delo. Ivan in Nada sta zelo živela za svojo družino, za svoja vnuka Luka in Lano, bila sta gostoljubna, priljubljena in prijatelja mnogim. Žal se je Nada poslovila lani decembra, po hudi bolezni. Ivan zapušča sina Davida z ženo Matejo, vnuka Luka in Lano, in druge sorodnike. Pogrebno sv. mašo smo darovali v četrtek, 1. 5. 2025, v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu, in ga pospremili na slovensko pokopališče sv. Rafaela v Rookwoodu, kjer skupaj počivata z ženo Nado.

Iz Kraljčine dežele – Queenslanda

Mirko Cuderman

Naj začnem s kratkim poročilom z občnega zbora društva Planinka, ki je potekal v prostorih Sunnybank Sports Cluba v nedeljo, 4. marca 2025. Lepo število se nas je zbralo na tem pomembnem sestanku, ki ga je odprl bivši dolgoletni predsednik Tone Brožič. Zaradi navdušenja in želje, da nadaljujemo življenje društva Planinka, smo se kmalu znašli sredi volitev novega odbora. Pri tem naj omenim, da smo se ob razrešitvi starega odbora vsem dosedanjim članom odbora zahvalili za vse, kar so naredili za našo slovensko skupnost. Osebnostno bi se rad zahvalil Esteri Maluf, hčerki Toneta Brožiča, za vzorno tajniško delo. Jožko Maver je spretno vodil izvolitev novega odbora: Jožko Maver je postal predsednik, Tone Brožič podpredsednik, Albina Snell tajnica, Slavi Maver blagajničarka, Vilmo Celin pa smo prosili, da bo urejala društveno glasilo. Na sestanku smo izrazili željo, da nadaljujemo z *Glasom Planinke*, ker se tukajšnji rojaki zelo zanimajo za društveno dogajanje. Glasilo naj redno poroča o delu in življenju skupnosti v tem lepem delu Avstralije.

Čeprav se ne ukvarjam preveč z razburljivimi televizijskimi novicami in dnevnimi časopisi, ki nam jih svetovna medijska propaganda stalno ponuja, opažam, da se predvsem evropski voditelji navdušujejo za nabavo močnejše in dražje vojne opreme, s katero naj bi rešili svoje probleme. Opažam tudi vedno večje zahteve evropskih državljanov, ki protestirajo proti vojni, saj gredo stroški

zanjo iz njihovih žepov. Nevarnost tiči v čedalje večjem medsebojnem sovraštvu. Madžarski predsednik Orban se bori za mir. Tudi nebeška Mati nas stalno opominja, naj molimo za mir. Zato je zame odločitev preprosta, saj nam nebeška Mati zagotavlja, da se z molitvijo rožnega venca lahko ustavijo vojne. Pokojni papež Frančišek je priznal Međugorje kot romarski kraj in s tem tudi poudaril potrebo molitve rožnega venca za mir. Hvaležen sem patru Simonu Petru za njegove spodbudne besede v uvodnem članku *Misli* in tudi za redno molitev rožnega venca v cerkvi sv. Cirila in Metoda, ki mu lahko sledimo po internetu. Naj dodam tudi, kako presenečen sem bil, ko sem se pogovarjal z Lukom, ki je bil boter novokrščencu v naši cerkvi St Mary's v Woodfordu, Qld. Vprašal sem ga, iz katerega dela Sydneyja je doma, in mi je z velikim navdušenjem povedal, da gre večkrat v Merrylands, ker je tam pater Darko in redno molijo rožni venec. To je znak, da ljudje spoštujejo cerkev, v kateri se moli rožni venec. V nekaterih avstralskih cerkvah neradi dovolijo, da se pred mašo moli rožni venec, ker molitev moti ljudi pri medsebojnih glasnih pogovorih.

V nedeljo, 4. maja 2025, je našo skupnost v Marijini dolini obiskal pater Darko in daroval slovensko velikonočno sveto mašo. Zbralo se nas je lepo število iz bližnjih in daljnih krajev. Miriam Klemen in Marta Gjerek sta s cvetjem lepo okrasili našo kapelico in očistile vrt okoli nje. Kristinca (Plutova) nam je priskrbela velikonočne pesmi, pater Darko pa nam je razložil Božjo besedo. Bil je res lep dan, ki smo ga na povabilo novega predsednika društva Planinke Jožka Maverja zaključili s kosilom v bližnjem lokalu. Na poti domov sva se ustavila pri Tonetu Brožiču in hčerki Esteri. Tone se je nedavno vrnil iz bolnišnice, zato mu je pater podelil obhajilo.

Naj ob koncu dodam še osmrtnico. Umrla je **ANICA KLEKAR PEČAR, rojena ZOREC**, ki se je rodila 11. junija 1934 v vasici Sveti Anton na Pohorju. Leta 1955 se je poročila z Alojzijem Klekarjem. Skupaj sta pobegnila čez mejo v Avstrijo in nato z ladjo Flavia priplula v Fremantle v Zahodno Avstralijo ravno na novoletni dan leta 1960. Z Anico in njeno družino – sinovi Johnom, Alojzom, Fredyjem, Bartyjem, Johnnyjem in hčerko Annmarie – sem se spoznal po zaslugi pokojnega patra Bernarda v Sydneyju, ko smo bili na poti iz Melbournea v Kraljičino deželo. Klekarjevi so živeli v Annerleyju in Acacia Ridgu. Ko je mož leta 1986 umrl, se je Anica preselila v Maryborough. Živel je sama, dokler se ni leta 2000 poročila z Jožetom Pečarjem, ki se je iz Mt Ise preselil v Gympie. Anica je bila globoko verna, aktivna v cerkvi in pri molitveni skupini, ki jo je ustanovila kmalu po prihodu v Maryborough. Umrla je v Maryboroughu, v domu ostarelih Chelsea Village, 17. marca 2025 – na rojstni dan moža Alojza. Pogrebno sveto mašo je daroval duhovnik Lucius Edomobil. Po pogrebni maši je bila Anica upepeljena. Počiva v Columbariumu (žarni zid) pri domači župnijski cerkvi St Mary's v Maryboroughu.

Fran Erjavec (1834–1887)

Fran Erjavec je bil naravoslovec, potopisec in pripovednik. Uvrščamo ga v generacijo pripovednikov, ki so v petdesetih letih ustvarili temelje slovenski prozi in pripovedništvu. Izhodišča za pisanje je iskal v znanosti, naravoslovju, opazovanju narave, narodopisju in opisovanju socialnega okolja. Poleg povesti, ki so jemale svojo snov iz narave, je pisal tudi orise nenavadnih značajev ter prevajal številne prirodozlovne knjige za šolsko rabo. Bil je torej eden prvih, ki je skušal pokazati širšemu občinstvu, da je lahko znanost tudi zabavna, in da je mogoče znanstvena in strokovna besedila oplemenititi tudi z umetniško besedo. Bogat je tudi nabor njegovih potopisov, znanstvenih razprav in leposlovnih del.

Najbolj znan pa je po svojih opisih in prikazih živalskega sveta, ki jih je izdal v več zbirkah: *Domače in tuje živali v podobah, Naše škodljive živali v podobi in besedi, Živali v podobah.*

Krt

Doslej smo opisovali in opazovali samo živali po zemlji in nad zemljo, pogledimo enkrat malo pod zemljo. Tam doli krt kraljuje, zato jo tudi imenujemo »krtovo deželo«. Pogledimo danes v temno kraljestvo, kako po njem gospodari mnogo psovani in hudo zatirani krt. Dolžili so ga in dolžé ga še danes, da je zanikrn tihotapec, da grize korenine sadežem, ki morajo potem usahnuti. Ako bi bilo to resnično, gotovo bi zaslužil hudodelec, da ga na smrt obsodimo. Ali že pri mnogih živalih smo se preverili, da jih svet krivično sodi, in zato tudi krta nočemo soditi prenašlo, preden se ne prepričamo na svoje oči, kaj je v stvari.

Poglejmo si najprej obtoženca. Kakih pet palcev dolgo truplo je valjarju podobno, skoro bi dejal, da je v plečih močnejše nego zadaj, vratu ni videti, od krepkega tilnika se glava zožuje v precej dolg rilček. Uhljev nima, tudi oči ni videti, ima jih pa vendarle, le majhne so in v dlaki skrite. Noge so kratke in slabe, da se nanje ne more mnogo opirati, zlasti velja to za zadnji, in krt res ne hodi toliko po nogah, kolikor se pravzaprav plazi po izritih ceveh in hodnikih. Prednji nogi, dasiravno kratki, sta vendar močni, široki, lopatasti in na stran obrnjeni. Rep je kratek in tanek. Črna dlaka ni dolga, ali je gosta, svetla in se malo na modro spreminja.

Odprimo mu še gobček! Oho! Kaj pa je to? Vsi zobje so ostri in špičasti kakor igle. Hm! Hm! To bi čudno bilo, ko bi ta žival korenine žrla, kajti vse ostrozobe živali se žive z mesom ali pa z drugimi malimi žuželkami in s črvi. Da bi baš krt v tem bil drugačen – ni verjetno. Ali

človek je že tak, da včasih rajši veruje praznovernim in nevednim ljudem nego lastnim očem. Torej ženimo stvar do kraja! Razporjimo ga ter mu pogledimo v želodec! Kar je pojedel, to se bo našlo v njem. Pa kaj najdemo? Nekaj mišje dlake, nekoliko na pol prebavljenih črvov in hroščevih kož. *Nedolžen je!* Neumni njegovi obrekovalci so modrovali tako: »Tukaj je več objedenih usahljanih sadik, zasačili smo pa tudi krta, tedaj nihče drug ni tega zakvaril nego krt. Križajmo ga!« Taki ljudje so tako kratke pameti, da ne premislijo, da so samo zato pri usahljanih rastlinah ujeli krta, ker je ondi hrustal bramorje in ogrce, ki so korenine podgrizavali. V praznem kozolcu ni vrabcev, temveč v polnem.

Ako bi znabiti še kdo stresal z glavo, naredimo mu še eno poskušnjo. Denimo nekoliko živih krtov v skrinjo z zemljo napolnjeno, med zemljo jim zmešajmo sladkih sočnih korenin, bramorjev, žab, črvov, ogrcev in zrezanega mesa. Krti kmalu začnó riti, za kratek čas črvom, ogrcem, žabam in mesu ni sledu ne tiru, vse so požrli, korenja se pa nobeden ni dotaknil. Ako jim hitro ne damo spet jesti, se bodo jeli med seboj klati in žreti in zadnji bo tudi hitro od lakote poginil. Ni je skoro tako požrešne živali, krt namreč pojé vsak dan toliko, kolikor sam tehta, ali rastline ne povoha.

Mislim, da bo sedaj vsak prepričan, da krt ni naš sovražnik, ampak prijatelj. Ni torej pametno krta na vse kriptje preganjati. Res je, da rije po zemlji in da dela nevšečne krtine po travnikih. Ali treba je pomisliti, da tako rahljanje zemlji ni na kvar, krtine pa z grabljami poravnaj, pa bo vse dobro. Toliko se sme reči, da se škoda ne da primerjati s koristjo, ki jo imamo od krt. Le v vrtilih je siten zaradi vednega rovanja.

Krt ima neizrečeno dober nos in tanek sluh, tudi je čudovito uren, posebno pod zemljo, in celó na zemlji ga človek težko dohaja; ako je treba, tudi plava čez široko reko.

Največji mojster je pa krt v rovanju in kopanju. Z rilcem rahlja zemljo, z lopatastima prednjima nogama koplje, z glavo in s tilnikom pa pehá prst pred seboj, dokler je kvišku ne izmeče v podobi krtine. Pod zemljo ima prav umetno izdelano hišo, namreč mehko nastlan kotliček, okoli katerega gresta dva rova ali dve poti ena nad drugo, iz gornjega rova se gre v hišo, iz katere drži še ena pot navzdol na veliko cesto. Ona prva dva okrogla rova sta med seboj v zvezi z nekoliko potmi in od velike ceste so razpeljane manjše na vse strani, po njih hodi krt na lov in po lovu se spet vrača domov. V hišo hodi na gornja vrata, iz hiše pa na spodnja. Blizu hiše nekod ima tudi vodo, kamor hodi pit; ako ni v sosedstvu kake mlake, si naredi sam kapnico, kamor se voda zbira.

Krtica ima posebno hišo, kjer na mehki postelji skoti 3–5 mladih krtičkov, ki niso večji od boba; oba, samec in samica, skrbita zanje ter jim donašata hrano. V nevarnosti jih krtica skriva in prenaša v gobcu.

Krt je ponoči bolj delaven nego podnevi, pozimi ravno tako kakor poleti. Sovražnikov ima med pticami in med četveronogimi živalmi dosti.

V Južni Afriki živi krt, ki ima posebno lepo bleščečo se dlako, ki se iz zelene barve preliva na zlato, zato mu tudi pravijo *zlati krt*.

Marthi Magajna v slovo

Nedolgo tega me je obiskala misel, da napišem par vrstic Marthi Magajni in se ji zahvalim za njeno delo in redno pošto z obvestili o dogajanjih v Slovenskem klubu Triglav, Slovenskem društvu Sydney in slovenskem misijonu v Merrylandsu. Seveda ob spominjanju na mnogoletno sodelovanje: najprej na naša skupna mladostna sydneyjska leta (od 1982 do 1992), potem na njena redna poročanja in pisanje v revijo *Misli* (katere urednik sem bil od leta 2001 do 2020), ter na naša številna, vedno radostna srečanja.

Hotel sem ji napisati, da pošiljam prisrčen, hvaležen pozdrav njej, možu Lojzetu, prijateljem na Triglavu in rojakom v Sydneyju. A zgodilo se je to, kar nas premnogokrat zadene: da je človek prepozen za obisk živega človeka, in ga šele smrt prisili, da si nadene žalno obleko in gre za pogrebom ... s svojimi za vedno zamujenimi mislimi, besedami in deli ljubezni v času našega zemeljskega popotovanja.

Tako se mora ta moj zapis preliti v srčne besede ob tem nenadnem, žalostnem slovesu od Marthe, tega močnega stebra slovenstva, ne le v Sydneyju, ampak stebra Slovencev na vseh koncih Avstralije. Ponosna Slovenka in »proud« Australian. Močna žena, kakršno opisuje *Sveto pismo*, z vizijo in pogumom, s srčnostjo in

modrostjo, s skrbjo in navdušenjem. S peresom in fotoaparatom (danes moramo reči z računalnikom in mobilnim telefonom) je zapisovala in slikovno ohranjala živost, zadnje čase pa tudi pojevanje slovenskega srčnega utripa v Avstraliji. Vse, kar je bilo in je del našega življenja.

Martha se je poslovila in mi se poslavljamo od nje. Hvaležni njej in dobremu nebeškemu Očetu za vse Njegove darove, ki so po njej ožarjali naša leta.

Kakor piše naš skupni prijatelj, pesnik Tone Kuntner: »Po isti poti, koder odhajaš, nevidno prihajaš nazaj – med svoje, ki jih ne nehaš ljubiti in ki živijo od tvoje ljubezni.« Marthina družina je bila slovenska skupnost v Sydneyju, razširjena družina pa, bi lahko rekli, kar vsa slovenska avstralska rodbina. Zato hvala, Martha, za Vašo veliko skrb za slovensko izseljensko družino v Avstraliji, za Vašo neizmerno ljubezen do skupnosti našega domovinskega in izseljenskega občestva.

Vabim Vas, da naša skupna zahvala ob Marthinem slovesu postaja molitev:

»Nebeški Oče, ustvaril si nas zase in nemirno je naše srce, dokler se ne spočije v Tebi. Podari nam, da bomo sredi spremenljivosti in minljivosti tega sveta naravnali svoja srca na večno domovino, kjer bomo našli pravo srečo. Saj vendar poznamo pot, ki jo je Jezus pokazal apostolu Tomažu: 'Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugače, kot po meni.' (Jn 14,6). Zato, naš nebeški Oče, posveti z lučjo Kristusovega vstajenja v ta naš preizkušani čas bolečine in slovesa, ko molimo za Martho in za vse, ki so jo imeli radi, kajti ljubezen je močnejša od smrti!«

Sožalje in sočutje možu Lojzetu, prijateljem na Triglavu, v Sydneyju in vsej slovenski skupnosti v Avstraliji, ki se poslavlja od svojega močnega stebra.

Draga Martha, pridružena množici sorojakov na oni strani – v večnosti – v objemu neizmerne, večne Božje Ljubezni, počivajte v Božjem miru!

V hvaležnem spominjanju in v molitvi ostajate med nami; v večnosti pa na svidenje!

pater Ciril A. Božič OFM OAM
Kamnik, petek prvega postnega tedna, 7. marec 2025

VAŠI DAROVI

BERNARDOV SKLAD: 80 \$: Julijana Košir, Rosa Franco. **50 \$:** Sofija Anzelc. **40 \$:** Teresa Sycamore, Tone Dolinar, Mili Vuksinič, Emil Zajc, Antonija Topolovec, Janez Albrecht, Marjan Perič, Anna Lapuh, Jadranka Rutar, Angela Šuštar, Mirko Cuderman, Marija Marušič, Dan Furlan, Emma Simčič. **20 \$:** Mariana Menciger, Marija Brisevac, Ana Šutej, Pavla Kalister. **10 \$:** Katarina Hvalica, Yanja Srkulj, Darinka Prosenik, Slovenski klub Perth, Ivan Deželak. **ZA PEDRA OPEKO: 1000 \$:** N/NACT. **ZA LAČNE: 40 \$:** Sofia Šajn.

80-84 Brisbane Road
St. John's Park NSW 2176
Tel: (02) 9426-1000
E-mail: triglavinfo@mountiesgroup.com.au

Martha

The news of Martha's passing echoes painfully among her close friends, colleagues, Triglav Mounties Group members, management, staff, and the larger Slovenian community. It brings great sorrow, and many are left saying: »Oh, no, not our Martha.«

A wise person once said that we are completely alone twice in life – at our birth and at our death. And in between, life happens. What a life we've had with Martha over the past 50–52 years. We've shared both good times and difficult moments. There was laughter, and sometimes tears. She worked tirelessly for the benefit of Triglav Club members and the Slovenian community in ways that are hard to put into words in a short speech. But perhaps it is best to sum it up with the words many of us are thinking: »Oh, no, not our Martha.«

Today, we say our last goodbye to a respectful, trustworthy, loyal, and down-to-earth friend – one who always had time for everyone, anywhere and at any time, except perhaps for herself.

Though Martha can no longer hear us and we can no longer speak with her, we can still wish her peaceful rest and eternal dreams until we meet again.

On behalf of the Triglav Mounties Group, I would like to extend our deepest and most sincere condolences to her husband Louis, her cousin Angela, her half-brother Igor Stante, and her family in Slovenia, as well as to all her friends.

Peter Krobe

Martha's Eulogy

On this solemn occasion, it is with great honour and heartfelt gratitude that we remember and acknowledge the extraordinary life of Martha Magajna. She devoted nearly five decades of unwavering commitment, hard work, loyalty, friendship and support to Club Triglav and the broader Slovenian community. Today, as she embarks on her final journey, we extend our deepest thanks to this remarkable woman.

For those who may not have had the privilege of meeting her, Martha's name is deeply ingrained in the fabric of our community. To recount all that she accomplished for our Club Triglav and the Slovenian community would be an impossible task – one that could not be captured in a single speech, but would require volumes, perhaps even a book.

Martha was a proud Australian, forever thankful for the opportunities her adopted country provided. But in her heart she remained a devoted daughter to her homeland, the beautiful country nestled on the sunny side of the Alps. Martha was born on January 25, 1939, in Bevke near Vrhnika, to her father Filip Smuk and her mother Marija Potocnik.

She arrived in Australia on December 9, 1967, where her mother and stepfather had a tomato farm. Though she was not accustomed to farm work, she quickly sought other employment opportunities.

By nature, Martha was always driven to make the world a better and friendlier place. She was warmly accepted and loved by the Slovenian community, making friends easily and never judging others or any Slovenian organisation. Her enthusiasm and love for our community were boundless, exceptional, and enduring.

One only needs to look at her many achievements and her involvement in various community organizations. She was an early member of the Slovenian Association, and after the establishment of Club Triglav, she became an integral part of the organization. Her remarkable contributions were recognized when she was nominated for the Outstanding Senior Citizen of the Year award. Later, on the recommendation of the Club's committee and its members, she was awarded an honorary life membership, an honor she accepted with great humility.

Martha's instincts led her to the Historical Archives for Slovenian Australians in New South Wales, where she became an archivist, preserving Slovenian history, material, and experiences. Alongside Mihelca Sustersic, Marija Grosman, Zora Johnson and others she worked tirelessly to maintain and protect our heritage.

Her exceptional organizational skills soon saw her become President of the Archives, a role she held for many years. During her presidency, she orchestrated countless events, including reunions, the 50-year reunion of Slovenian Countrymen, the 20th anniversary of Slovenian independence, the 85th birthday celebration of Father Valerijan, and numerous exhibitions. She also hosted visitors from Slovenia and local dignitaries. The list of her accomplishments is long, and perhaps, one day, someone will write a book detailing all the events and tireless work that HASA (Historical Archives of Slovenian Australians) has achieved under her leadership.

As we all know, Martha was a patriot and a pillar of our community. She was everywhere – always involved, always giving. In fact, we might ask ourselves not where she was, but where she was *not*.

Perhaps we owe it to her to truly reflect on her participation and her unparalleled contributions to the Slovenian community. In her own words, she once wrote:

In Triglav Club: Member of the committee for five years; Secretary and manager of the Bocce sport for 25 years; Dancing in the first Triglav folklore group; Organizer of exercise classes for ladies; Singer in the Triglav mixed choir; Member of the Triglav Drama Group for five years; Helping organise Slovenian national Day, Slovenian Awards For NSW and many other cultural Clubs Events.

Outside the club: Member of the Slovenian Schools Committee; Member of the Slovenian Drama Group in Merrylands; Active participant in the Slovenian National Council for NSW; Organizer of exhibitions on Slovenian history and culture; Contributor to Slovenian publications in Sydney and Melbourne; Contributor to the Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine in Slovenian and on line publication Media House; Charity events Regular participant in radiothons and informing Slovenian Community of the events and programmes of the Slovenian organisations such as Slovenian Association Sydney Slovenian Church St. Raphael and Club Triglav Mounties Group.

Martha didn't have her own family in the traditional sense, but the Slovenian community was her family. She was a precious pearl whose memory will forever shine in our hearts.

As we bid her farewell today, we can only bow our heads in deep gratitude for all that she gave to us, to her community, and to her beloved heritage.

May she rest in peace, knowing that her legacy will live on in the lives she touched and the community she helped to build.

Thank you.

Peter Kroppe

Moji spomini na drago Martho Magajna

Martha Magajna was more than a friend and colleague – she was a mentor, a compassionate listener, and a source of wisdom in moments when I needed it most. I want to share my personal reflections on how profoundly she impacted me and the service I dedicate to my community today. Her passing leaves a void that can never be filled, yet her legacy – the tireless work she devoted to our community – will remain in our hearts forever. The full church at her funeral stands as a testament to the countless lives she touched and the lasting impact she made.

Martha was deeply loved and respected by all who knew her. Her unwavering commitment to preserving and promoting Slovenian culture and language was evident throughout nearly five decades of passionate service, particularly through her work at Club Triglav Mounties, HASA NSW, and the broader Slovenian community in both Australia and Slovenia. I vividly remember my early interactions with Martha, the excitement in her eyes and her body language reflected her enthusiasm and passion for supporting her community. She was

delighted by my interest in capturing and sharing Slovenian cultural life in Australia and encouraged me to assist her in documenting these moments. I can still hear her words: *»I'm getting older each year, and I can't do this forever.«* Always with a camera in hand, she was dedicated to preserving cultural activities. Those early conversations with her were filled with warmth and encouragement, shaping the course of my own involvement in the community.

Over the years, Martha's guidance was invaluable. She regularly offered feedback on my articles for *Glas Slovenije* and *Misli*, advising me on topics and always providing encouragement. Whether she was congratulating me on a published piece or offering suggestions for improvement, her positivity and support never wavered. At every stage of my journey in serving the community, I could always count on her wisdom. I'll never forget the joy in her voice when I joined the committee at Triglav – she was thrilled and immediately offered her help and guidance with anything I needed, a testament to her generosity and unwavering support for those willing to step forward in service to the community.

Recently, I listened to an interview Martha gave to SBS Slovenian and revisited our many correspondences and the photos she took, each reflecting her deep commitment to ensuring that Slovenian culture, traditions, and language remained a vital part of our lives. She maintained a strong connection to Slovenia, regularly corresponding with family and friends through her weekly *Obvestila* emails, which kept the community informed and connected, not just in Australia, but also in Slovenia.

When I found out Martha was in the hospital, I was devastated and overwhelmed with deep sadness. A week before she passed away, I had the privilege of visiting her in the hospital. Looking back, I feel incredibly fortunate to have shared that time with her. When news of her passing reached me on March 6th, I felt emotionally broken, and it is still hard to process. However, I feel so lucky to have known such a talented, kind and passionate person. Martha's legacy and long-standing presence in our lives will endure, and her remarkable service will be remembered as a pillar of the Slovenian Community in Sydney and beyond.

It was great to connect with so many people at the wake, all gathered in gratitude for an extraordinary woman whose lifelong dedication to the community touched us all. For many of us who have been part of the Slovenian community for years – if not decades – it is hard to imagine it without Martha Magajna. Her absence will be deeply felt, and things will never be quite the same without her lively and courageous spirit. But even in her absence, her influence remains. She taught us, inspired us and left us with a legacy to carry forward. And in that way, she will always be with us.

Draga Martha, počivaj v božjem miru. Vsi te pogrešamo.

Jordan Covich

2025 ANZAC Day Commemorative Address – for the Slovenian-Australian Community

**Presented by flight sergeant Gary Brown
– Royal Australian Air Force**

Good afternoon, G'Day, Dober dan everyone, and thank you for joining us on this meaningful day — a day of remembrance, gratitude and togetherness.

ANZAC Day is a time when Australians and New Zealanders, from the biggest cities to the smallest country towns, gather to honour those who served our countries in times of war, peacekeeping and national emergency. Today, we gather here not just as Australians, but as proud members of the Slovenian community — a community rich in history, tradition and resilience.

This afternoon, we stand side by side — young and old, lifelong Australians and more recent arrivals, veterans and civilians — to remember the courage of those who served, and to reflect on what their sacrifices mean for us today.

The ANZAC story began in 1915, when soldiers landed on the shores of Gallipoli in Turkey. Many were only teenagers. They came from farms and factories, schools and suburbs. They fought with courage, endured extreme hardship, and watched mates fall beside them. It was a difficult campaign and many did not return home. But through their bravery and unity, a legacy was born — the ANZAC spirit. A spirit of mateship, resilience and a quiet, enduring courage.

That spirit didn't end at Gallipoli. It was carried to the battlefields of Europe, North Africa, Papua New Guinea, Korea, Vietnam, the Middle East — and continues in peacekeeping efforts around the world today.

But ANZAC Day is not just about Australian service. It is about the shared human experience of war — of loss, hope, survival and rebuilding. It is a day for all of us who know what war takes from a nation, and what strength it takes to move forward.

And that is why this day has deep meaning, also for the Slovenian community.

Slovenia, a small but proud nation, has known the heavy cost of war. In World War I, many Slovenians were conscripted to fight on the freezing and brutal Isonzo Front. Their villages were bombed, and their mountains were red with the blood of soldiers on both sides.

In World War II, Slovenia was occupied, divided and persecuted. The people resisted — not just with weapons, but with courage. Families sheltered neighbours. Mothers protected children. Entire communities kept their language, culture and hope alive in secret. Some paid the ultimate price. Others were forced to flee — and many found a new life in Australia.

Those who came here, brought more than memories of war — they brought with them strength, determination and the will to rebuild. They worked hard, raised families, sang songs of home and built churches and community halls — just like this one. And in doing so, they made Australia stronger.

Today, we honour not only the ANZACs, but also those brave Slovenian men and women who stood up in the face of danger and said: we will not give in. We will survive. We will build something better.

Many of you here today are the sons, daughters or grandchildren of those men and women. Some of you may still carry their stories in your hearts. Perhaps you have heard them speak of the war, or maybe they chose not to speak of it at all. But even in silence, their legacy lives on — in your strength, in your values and in this community.

To our young people here today: ANZAC Day is your story too. It's about understanding what came before you, and carrying those lessons into the future. You may not know the names of the soldiers in your family trees, or the places they left behind, but their courage runs through your veins.

You are the next guardians of peace, kindness and unity. And we need you to listen, to learn, and to carry their spirit forward — in how you treat each other, in the choices you make, and in the kind of world you choose to create.

Today, as we remember, I'd like to share with you a poem. It's not just about those who died, but also about those who lived — and the silence and strength they carried with them.

“The Silence of the Hill”

by an anonymous Slovenian-Australian poet

*Beneath the hill where poppies sleep,
The whispers of the fallen keep.
In distant lands or village lanes,
The earth still bears their quiet names.*

*A mother's tear, a brother's sigh,
A flag half-raised beneath the sky.
Yet from the silence, voices grow —
Of what was lost, and what we know.*

As we listen to the Last Post, and stand together in silence, I invite you to reflect — on the sacrifices made not only by soldiers, but by families, by communities, and by those who carried the burden of survival with dignity.

Let us be grateful. Let us be kind. Let us honour the memory of the past by building a future that is fair, compassionate and peaceful.

Let ANZAC Day remind us all — Slovenian, Australian, young, old — that even in the darkest times, humanity endures. Courage continues. And community, above all, matters.

We remember them.

We honour them.

Lest we forget. Da ne bi pozabili.

*That war may end, but not the cost,
Not dreams undone or futures lost.
Still, in their honour, we live true —
In every peaceful thing we do.*

*So let the silence softly fall,
Not empty — but a sacred call.
To live for those who gave their breath —
To keep them close, in life and death.*

Gary Brown in Peter Krope

RAZMIŠLJANJA

Cilka Žagar

Zaobljube

Obljubim, da ti bom ostala zvesta v sreči in nesreči, v bolezni in zdravju, da te bom ljubila do konca svojega življenja. Svečane obljube novoporočencev so zelo primerne tudi za ljudi, ki živijo v istem gospodinjstvu. Psiholog Jordan Peterson priporoča, da se bodoči sostanovalci vnaprej dogovorijo, kakšne obveznosti in dolžnosti bodo imeli v skupnem sožitju. Kdo bo čistil prostore, kdo je pripravljen kuhati, kdo bo skrbel za nakup hrane itd. Posebno ob velikih praznikih bi morali vsi obnoviti te zaobljube, ker skupaj praznujemo in se veselimo bližine svojih najbližjih.

Mame smo znane po svoji potrpežljivi in vztrajni ljubezni do otrok, ker znamo na tenkočuten in pretkan način ocenjevati in presojati njihovo obnašanje in odločitve. Pogosto postanemo zoprne s svojo dobronamerno in ne dovolj prikrito kritiko, s svojimi zahtevami in pripombami.

Otroci se, kot vsevedni sodniki, upirajo zastarelim nasvetom starejših. Pomilovalno odpuščajo staršem njihovo nevednost, medtem ko uveljavljajo svoje moderno znanje in delo.

Ko sedimo pri istem svečanem kosilu, posebno mladi radi omenijo, katere hrane ne prenesejo, starejši pa se spominjamo, kako smo v mladosti pojedli vse, kar so nam dali. Mislimo celo, da bi morali biti vsi hvaležni za dobrote in celo moliti pred jedjo. Čeprav občudujem družine, ki so ohranile te lepe navade, moram priznati, da meni in mnogim drugim to ni uspelo.

Spomnim se, da smo v šoli molili pred kosilom ter na začetku in koncu pouka; to je bilo samoumevno. Odkar so podpisali mednarodno odločbo o pravicah otrok, so ukinili tudi versko in moralno vzgojo v šolah. Učitelji zdaj sicer smejo omeniti, kaj različni narodi verujejo in praznujejo, toda otrokom ne smejo predpisovati ali svetovati, kaj je prav in kaj ni. Ne vem, kako smo s tem izboljšali svet. Starši vedno več delamo, zato za take stvari ni časa. Glavno je, da so otroci preskrbljeni. Seveda se pritožujemo nad mladino in mladina se pritožuje nad nami.

Tudi novoporočenci, ki so si obljubili zvestobo do groba, se zdaj vse pogosteje razidejo. Mnogo jih je po ločitvi osamljenih in iščejo nove, boljše partnerje. Mogoče bi bilo dobro pred ločitvijo dati na tehtnico dobre in slabe lastnosti svojih partnerjev, da bi ocenili, katera stran je težja. V vsaki novi in vsaki stari osebi je namreč veliko dobrega in veliko slabega. Najdeš tisto, kar iščeš.

Dante Alighieri

Berem Dantejevo *Božansko komedijo*. Verjetno smo vsi že v šoli slišali za Danteja, toda takrat še nisem razumela njegovega poslanstva. V slavospevih Danteju je papež Benedikt rekel, da je Dante sinonim za človeštvo. Živel je v času velike svetosti, pa tudi velike hudobije. Seveda pod soncem ni nič novega. Še vedno se borimo za mir in ljubezen, medtem ko umirajo nedolžni ljudje.

Dante je v srednjem veku povezal svoj čas s časom tisoč let nazaj in tisoč let naprej. Imenovali so ga krščanski Homer, simbol univerzalnih vrednot, steber evropske kulture. Rodil se je 1. maja 1265 in je bil dolgo izgnan iz rodni Firenc, ker se je boril za lepši, pravičnejši svet. Italija takrat še ni obstajala kot samostojna država in so se province med seboj borile za nadoblast. To je bil čas po križarskih vojnah in pred oblikovanjem evropskih vladavin. Dante pravi, da je glavna naloga države uničiti greh moči in nasilja in zagotoviti zunanji mir, da se človek lahko posveti notranjemu miru in ljubezni. Dante je želel uskladiti delo kralja in papeža. Kralj naj bi skrbel za telesne potrebe ljudi in zunanji mir, papež pa za duševno dobro počutje in mir v ljubezni.

Od Dantejevega srednjega veka do danes je znanost odkrila nove resnice. Zdaj se opotekamo v veliko večje neznano, vendar vsi še vedno iščemo tisto čisto, sveto, svetlo ljubezen, ki prinaša dušni mir in bližino svetega. Fizično smo zdaj vsi sorazmerno dobro preskrbljeni, vendar pogosto tudi zaskrbljeni in izgubljeni, ker smo brez prave ljubezni duševno revni. Prihodnost bo odkrila še mnogo resnic, in s tem odprla vrata novemu neznanju.

Kaj je res?

V knjižnem krožku smo različni bralci. »V časopisu sem bral,« pravi Stane.

»Slišala sem na radiu,« poroča Marija. »Moj prijatelj je profesor na univerzi in ve, da to ni res,« razloži Jože. »Včasih smo verjeli, če je bilo nekaj v časopisu ali na radiu. Verjeli smo staršem in učiteljem. Zdaj nihče več ne verjame,« potoži Helena. »Zdaj so iz knjižnic vrgli vse stare knjige,« se pritoži Tončka. »Verjamem samo, kar vidim s svojimi očmi,« je zaključil Štefan. Na žalost so nam starejšim opešali vid, sluh in okus, niti na svoj spomin se ne moremo več zanesti. Strah

nas je demence. »Sinoči sem imel zelo zanimive sanje, pa se ne morem spomniti, o čem sem sanjal,« pripomni Drago. »Odkar je Trump na oblasti, se ne moreš zanesti na nobena poročila. Danes reče eno, jutri drugo,« nas obvesti Helena. Živimo v negotovosti. Ugibamo, kdo so naši zavezniki in kdo je na naši strani, ker se čutimo ogroženi. Opažamo, da pozabljamo. Ugibamo, kdo ima prav. »Mene rešuje vera. Bog že ve in vse bo tako, kot je prav,« se odloči Julija.

»Je vdanost v usodo naša rešitev?« vpraša Jožica. »Vse to je praznovernost,« vztraja Štefan. »Vanity (ničevost), bi rekel Pridigar,« razloži Julija, ki obvlada *Sveto pismo*. Praznina. Minljivost. Nič. »Samo enkrat se živi, samo eno vstopnico dobiš za 'ringelšpil',« pove Štefan. Všeč mi je pripomba Jordana Petersona: Veliko stvari je onkraj mojega razumevanja. Še dobro, da tudi meni ni treba vsega vedeti. Trenutno niti ne vem, kako mravlje organizirajo invazijo v moji kuhinji. Vse je del božjega življenjskega načrta.

Ključavnica

Spraševala sem naokrog, pa nihče ne pozna nikogar, ki bi znal zamenjati ključavnico na vratih. »Nisem ključavničar,« so rekli električar, vodovodar in mizar. Dokler sem imela moža, ni bilo težav, ker je znal vse napraviti in popraviti. Tudi najina sinova obvladata osnovne stvari v vseh obrtniških strokah, od elektrike do mizarstva. Na žalost moja sinova živita daleč stran, lokalna mladina pa ni bila deležna takšne praktične vzgoje; samo na telefon znajo pritiskati.

Tudi jaz se ne najdem pri teh opravilih, ker je vse to delal Jože. Spomnim se, da je enkrat potožil, kako sem jaz kriva za njegovo slabo znanje angleškega jezika, ker sem vedno sama urejala pisarniške posle. Vse to je on uspešno opravljal v Sloveniji, dokler nisem prevzela ta del njegove vloge. Ni se znašel pri pisarniških poslih, tako kot jaz ne znam reševati praktičnih problemov. *Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal*, to je bilo Jožetovo načelo.

Ko je Jože končal vajensko šolo, se je takoj vpisal na tehnično, da bi dobil mojstrsko diplomo. Zraven je delal kot električar. Ko je bil star 26 let, je odprl delavnico, zaposlil je električarje in vajence. Delal je od jutra do večera. Ponoči

je urejal pisarniške stvari. Delavnico je odprl v hiši, kjer sem stanovala kot študentka. Ponudil mi je službo, da sem po šoli v prostem času zanj pisala račune in naročala material. Njegovo podjetje je bilo uspešno in občina ga je povabila, da bi postal del stanovanjske skupnosti. Toda on je hotel ostati samostojen. To ni bilo v skladu s socialističnim sistemom, zato so mu delo na različne načine onemogočali.

V Avstraliji je moral Jože pri petintridesetih letih začeti na novo. Jezik mu je delal težave, zato sem mu pomagala. Ni bilo nujno, da bi se naučil pisati v angleščini in s svojo pomočjo sem škodila njegovemu podjetniškemu napredku. Kot mnogi drugi nadebudni priseljenci, ki so zaradi želje po samostojnosti pobegnili iz socializma, se je odločil za rudarjenje.

Pogrebi

Miranda me je ravno pripeljala domov s pogreba. Pokopali smo 72-letno Josephine Vrtačnik – Jakitsch in moje spomine.

Jossie sem prvič srečala za božič leta 1968 kot šestnajstletno hčerko slovenskega očeta Jožeta Vrtačnika in aboriginske matere Joice. Zdaj me sopotniki zapuščajo. Priseljenci z vsega sveta smo prišli v Lightning Ridge pred 50, 60 leti, in zdaj smo na koncu poti.

Marie je rekla: »We are in the same boat. (V istem čolnu smo).« Betty pa je pripomnila: »Naš čoln je prenapolnjen in se potaplja.«

Enakopravnost

Izenačevanje ljudi je bil v zgodovini problem. Politiki so se trudili pot vedno urediti tako, da bi bila prehodna za vse. Kdo bo koga ubogal in kdo bo vladal? Kdo bo kaznoval za prekrške in kdo bo trpel za posledicami? Kdo bo močnejši, bogatejši, lepši, vsemogočen? Kdo bo zmagal in kdo bo žrtev?

Zadnje čase vsi z zanimanjem spremljamo svetovne dogodke. Svet je povezan in vsi bi radi živeli v mirnem sožitju. Borimo se za enake možnosti, enake pravice in enako dostojanstvo moških in žensk. Nisem enaka moškim niti enakopravna z njimi, ker imajo moški drugačno genetsko, hormonsko strukturo in poslanstvo. So večinoma večji in močnejši od mene, hitreje se odločajo in manj jih je strah. Moški imajo več testosterona kot ženske, zato so bolj predrzno odločni. Ženske smo verjetno bolj počasne, previdne, premišljene in potrpežljive. Moški so pripravljeni izzivati nevarnost, ženske pa smo sposobne ustvariti miren in varen dom.

Ko sem prišla v Avstralijo, sem dobila prvo delo kot natakara (barmaid) v klubu. Tudi takrat so se ženske borile za enakopravnost z moškimi. Natakari in natakare naj bi imeli enake plače. To se mi ni zdelo čisto pošteno, ker sem samo prodajala pijačo, medtem ko so natakari delali vsa težka in umazana dela okoli sodov in razkladanja zabojev. Prepričali so me, da je tako prav, ker moramo biti enakopravni.

V *Svetem pismu* sem iskala, kaj je rekel Bog o vlogi žensk in moških, ko je Adama in Evo izgnal iz raja. Bog je med drugim rekel, da bo Eva trpela pri porodih, in da bo Adam trdo delal za družino. Vloge žensk in moških so se v zgodovini spreminjale, vendar je glavno poslanstvo žene še vedno materinstvo, mož pa naj bi bil branitelj in hranitelj družine. V tem okviru skušajo ljudje najti sebi primerno sožitje.

Prijateljica Marta je sorazmerno mlada, lepa, pametna, bogata in prijazna. Išče moškega, ki bi jo bil pripravljen sprejeti za življenjsko sopotnico. Želi si z njim deliti čas, dogodke, praznovanja in opazovanja.

Srečujem tudi mnogo osamljenih srednjeletnih moških, ki iščejo sopotnico, ki bi jim polepšala dni. Vsak bi bil rad pomemben v življenju izbrane osebe, a vedno težje se je odločiti, s kom bi si delili življenje. Sožitje zahteva mnogo odpovedi, prilagajanja in potrpljenja. Predvsem se vsi bojijo, da bi izgubili neodvisnost in samostojnost.

Včeraj sem v naših toplicah srečala sorazmerno mlad ruski par. On je rekel, da dela v gradbeništvu, in da njegova žena ni nikdar delala. »Osem otrok imava,« je pripomnila žena. »Srečna sva, ker sva kristjana,« je še dodal mož.

Aleksander Veliki

Berem, da je bil Aleksander Makedonski najbogatejši in v borbi nikoli premagani vladar največje kraljevine na svetu. Ko je bil star 32 let, je zbolel, in preden je umrl, naročil, naj njegovo telo v mavzolej nesejo najboljši zdravniki, pot naj bo posuta z zlatom, roke pa naj mu prosto visijo ob telesu. S tem je hotel ljudem povedati, da ga niso mogli rešiti niti najboljši zdravniki, da je vse zlato ostalo na cesti, in da ni ničesar vzel s seboj. Pravijo, da ga je verjetno premagal le komar, ki ga je okužil z virusom malarije.

Mudi se nam

Tri dni sem s pomočjo Telstre neuspešno skušala urediti moj strežnik za elektronsko pošto. Nazadnje sem se obrnila na sina.

»Mislim ...« sem začela stavek, pa me je prekinil:

»Mama, ti nič ne misli. Samo poslušaj in naredi, kar ti rečem.«

Te sinove besede so me prestrašile. Saj bi moral vendar sin poslušati mamo. Sem izgubila vodilno vlogo?

Spomnila sem se najinega obiska muzeja v Pragi. Rekel je: »Če ne boš sprejela vozička, da te lahko vozim okrog, boš sama potovala. Veliko lažje te vozim, kot pa čakam nate.« Na izletu mi je ponudil palico in sem jo seveda odklonila. Palica je za stare ljudi.

Moj sin je podedoval očetove lastnosti in temperament. Po šestdesetih letih prakse sem se navadila na Jožetov značaj in navade. Na nestrpnost in vsevednost. Oče in sin sta vedno znala rešiti vsak problem. Ker je bil Jože starejši, ga je bilo lažje ubogati. Hvala Bogu, da sem opazila tudi Jožetove in sinove neprecenljive sposobnosti in značajske lastnosti.

Ob enih ponoči se je sprožil alarm in tulil vsake pol ure. Koga naj pokličem za pomoč? Kot ponavadi sem se spomnila, da Marjan vedno reši vse moje probleme.

Opravičila sem se mu za bujenje, pa je rekel, naj pokličem kadarkoli. Če ne bo mogel pomagati po telefonu, bo prišel k meni. Srečna sem, da zna vse urediti, kot je znal Jože. Rekel je, naj najdem baterijsko svetilko (torch) in izklučim elektriko, da bom spala do jutra. Rekel je, da je nekaj narobe z baterijami v dimnem alarmnem sistemu. Zjutraj je bilo vse v redu.

To je bil opomin, da moram upoštevati dobre in manj dobre lastnosti ljudi, s katerimi živim. Danes se mnogo ljudi razide, ker nimajo potrpljenja in časa, da bi uskladili svoje različnosti. Posebno pogosti so problemi med generacijami, ker se mladim vedno bolj mudi in smo stari vedno bolj počasni.

Ni potrpljenja, ni hrepenenja, ni zadoščenja, ker se nam mudi. To počasno umiranje mi gre na živce. Zdaj mi je prepovedano celo misliti. Ni časa. Vsem se mudi.

Sveta Trojica

Ko sem kot otrok pasla krave, sem v travi pogosto iskala štiriperesno deteljico, ker so mi povedali, da prinaša srečo. Kasneje sem brala, da je sveti Patrik Ircem razlagal Sveto trojico s pomočjo triperesne deteljice, ki naj bi predstavljala Očeta, Sina in Svetega duha. Predstavlja tudi vero, upanje in ljubezen. Četrtemu listu so dodali pomen sreče, ker se štiriperesna deteljica redko najde.

Danes Patrika štejejo za glavnega zavetnika Irske. Zaradi širjenja krščanstva na Irskem ga pogosto imenujejo tudi »apostol Irske«. Sedemnajsti marec smo v šoli vedno praznovali kot dan svetega Patrika.

Sveti Patrik, rimsko-britanski škof, misijonar in svetnik, je živel v petem stoletju. Rodil se je v Veliki Britaniji. Ko je bil star okoli šest let, so ga ugrabili irski razbojniki in ga kot sužnja odpeljali na Irsko. Tam se je naučil irskega jezika. Po šestih letih mu je uspelo pobegniti in se vrniti v domovino. Doma je postal krščanski škof in se kasneje kot misijonar vrnil na Irsko. Pri svojem oznanjevanju vere je bil zelo uspešen in po njegovi zaslugi je Irska postala krščanska dežela.

Danes sem na televiziji gledala Patrikovo zgodbo. Zelo me je prevzela lepota pevskih zborov, ki so nastopali na tem programu. Ženski, moški, dekliski, fantovski in mešani zbori. Predvsem sem bila navdušena nad disciplino pevcev. Nekateri trdijo, da je prav, da dela vsak po svoje, ker je svoboda pomembnejša od pravil. Sama sem bolj ubogljive sorte in mi je všeč uniformno vedenje. Vsi pevci so gledali dirigenta in peli kot ena oseba z različnimi glasovi. Bili so kot orkester različnih glasbil, ki igrajo isto melodijo.

Angelci lepo pojejo

Debbie, ena mojih prvih učenk v Lightning Ridgu, je bila dolga leta menedžerka naše banke. Ko se je pred kratkim upokojila, me je povabila na poslovilno srečanje. »Se spomniš,« je rekla, »kako smo peli? To je bil zame najlepši čas.«

Še nikoli ni nihče rekel, da lepo pojem, vendar se veliko ljudi spomni, kako smo skupaj peli. V Canberri smo v katoliški šoli v Garranu veliko peli z redovnicami iz Amerike. Od tam sem prinesla pesmi redovniškega zbora Blowing in the wind. To je postala naša najljubša zbirka pesmi v Lightning Ridgu.

Večkrat se spomnim svojih učencev v Walgettu. Ker so bili sramežljivi, sem jih naučila pesmi, in so vsak petek nastopali na odru. Tako so se učili brati, javno nastopanje pa jih je naredilo bolj samozavestne.

Ko smo se pogovarjali o tem, kako je v nebesih, je Rebecca povedala, da je v nebesih zelo lepo, ker vedno pojejo in ubogajo, tako da gospa Žagar nič ne sitnari in se ne jezi. Me res zanima, če v nebesih vsi pojejo. Zadnje čase veliko sanjam o potovanjih in prijateljih. Posebno sanjam o Jenni, s katero včasih pojeva v canberskem slovenskem klubu. Ponavadi se nama pridružijo tudi globoko doneči glasovi moških pevcev in zdi se mi, da smo v nebesih. Sanjam. So sanje začetek večnega življenja? Se bomo v večnosti spet srečali in še naprej peli? Mogoče imam zato rada patra Darka in Simona Petra, ker upam, da nas bosta tudi v nebesih vodila pri petju.

Berem knjigo *Budnica*

To je zbirka govorov Janeza Janše. Janezova žena Urška je v uvodu napisala, da je govore pisal Janez sam v večernih urah. Janeza vsi poznamo kot redkobesednega, a vsaka njegova izjava je globoko premišljena. Piše tako, da je razumljivo za vse ljudi.

Sinova sem vprašala, katero deželo bi si izbrala, če bi morala oditi iz Avstralije:

»Slovenijo,« sta oba dejala brez pomisleka.

»Zakaj Slovenijo?« sem ju vprašala.

»Slovenija je najlepša, najprijaznejša dežela z najboljšo hrano.«

»Kaj pa politika?« me je zanimalo.

»Politika je povsod. Slovenija ima demokracijo in si ljudje sami izberejo svoje voditelje. Seveda eni druge kritizirajo in celo blatijo, a na koncu večina zmaga za nekaj časa.«

»V Sloveniji tudi precej protestirajo«, sem ju opomnila.

»Srečni so, da imajo pravico protestirati in javno izraziti svoje mnenje,« pravi sin. »Ali mogoče ti poznaš boljši sistem?«

TI SI VSTAL ZA MIR.

*Mi pa kopičimo orožje,
tekmujemo za »še več«,
za še bolj morilsko,
da bi drugim pognali strah v kosti,
da bi jih odrinili od nas,
da bi jih prisilili k molku,
da bi jim zadrgnili zanko ...*

*Ti si vstal za mir.
Sprejel si veliki poraz
in se pustil pribiti na križ,
da bi nas oblekel v svobodo;
potopil si se v zlo in smrt,
da bi nas smrti obvaroval;
pustil si se umoriti,
da bi nas odvrnil od pobijanja;
izkrvavel si za nas,
da ne bi več prelivali krvi.*

*Ti si vstal za mir.
Sprejel si zapuščenost,
da bi nam prinesel bližino;
dopustil si, da so te sramotili,
da bi nam povrnil dostojanstvo;
naložil si si naše grehe,
da si nam podaril odpuščanje –
zato je na kraju smrti vzcvetelo življenje,
zato je na kraju teme zasijala luč,
zato je na kraju sovraštva pognala
ljubezen.*

*Ti si vstal od mrtvih.
Daj, da vstanemo s Teboj!
Daj, da bomo verjeli v prihodnost,
ki si nam jo ustvaril;
daj, da bomo sprejeli ljubezen,
ki si nam jo podaril;
daj, da se bomo spoštovali in ljubili,
saj si za vse umrl in vstal!*

p. Pavle Jakob

VOSA Sydney marks one year: The Revival of Slovenian Radio

In times of challenge, communities often come together to find strength and solutions. The loss of SBS Slovenian in 2023, which was heartbreaking for the entire Slovenian community, became a catalyst for such unity. In community spirit, and with a shared vision, passion and focus on community, the community representatives gathered late in 2023 to discuss the possibility of a new radio program to fill this gap. Voice of Slovenian Australians Sydney was established in early 2024 to restore that vital connection and communication. With a strong focus on preserving Slovenian culture, language and fostering unity within the community, the program has quickly become a central hub for connecting the generations of Slovenian Australians.

Voice of Slovenian Australians Sydney was established as an official organisation to unite, connect and inform the community with news, cultural stories and talents, bringing a vibrant slice of Slovenia into your home every Saturday morning. The first broadcast went to air on Saturday, 24th February 2024, from the 89.3 2GLF studios in Liverpool, where the Slovenian word was once again heard, on the airwaves in Sydney. Tania Smrdel, Walter Šuber, Kristine Šuber and Andrew Šuber were present for this first show. Over the coming

weeks and months, VOSA Sydney started to evolve with new team members taking on weekly responsibilities for the show and introducing new segments. Currently, the regular VOSA Sydney on-air team comprises of Tania Smrdel, Andrew Šuber, Branko Fabjančič, Kristine Šuber, Jordan Covich and Zac Limare. 2024 was an exceptional year for the radio program, filled with a vast array of captivating stories, insightful conversations and memorable moments that resonated deeply with the team and our loyal audience.

Before the program was established, the VOSA team and community representatives felt

there was a need for a small space central in the community to facilitate a studio, in addition to the on-air facility at 2GLF. The most suitable location in the community was agreed upon to be the drama costume room at St Raphael's in Merrylands. At the start of this transformation, we found ourselves juggling renovations while producing the weekly show – recording part of the first shows – on Tania's dining room table. This project involved multiple steps and took time, but thanks to the dedication and hard work of many VOSA team members, we now have a comfortable and functional space. The purpose of this space is to provide training, record segments and conduct interviews with guests featured on our weekly programs. With a feature wall of merchandise and state-of-the-art audio equipment, we're now able to produce high-quality content. A special thank you to the Office of Slovenians Abroad and Club Triglav Mounties, our sponsors, whose funding and support made this project possible.

In early March, the studio at Merrylands was officially opened, with approximately 150 members of the community present. It was a proud moment for everyone who has worked tirelessly to bring the studio and organisation to life, and for those who dedicate their countless hours each week to prepare and get the program to air. After Holy Mass on Sunday, March 9th, Slovenians of all ages gathered in the Father Valerijan Jenko Memorial Hall to celebrate this meaningful occasion. The event was filled with a sense of camaraderie and reflection, as the community celebrated the achievements of the past year while looking ahead to the future. A BBQ lunch was served, along with a delicious cake courtesy of our friends at De Toni Patisserie in Frenchs Forest, on the Northern Beaches. Thank you to everyone who contributed their time and effort, whether it was helping with the lunch or volunteering in other ways, to make the day a tremendous success.

The whole VOSA team were brimming with pride and gratitude to witness so many present. MCs Tania Smrdel and Walter Suber warmly welcomed all guests and community members, taking the opportunity to express heartfelt gratitude to the sponsors, the dedicated VOSA team and committee, and the loyal listeners who tune in to the program each week. His Excellency Mr Marko Ham, Ambassador of the Republic of Slovenia in Canberra, briefly addressed the impact of losing SBS Slovenian, while emphasising the joy and sense of community that VOSA Sydney has brought. Ian Becker, 89.3 2GLF Secretary, highlighted the profound impact that VOSA Sydney has brought to the station since joining, and gave credit to the strong cultural ties showcased through the program.

Following the speeches, the community was treated to a video presentation produced by Jordan Covich. The video took everyone on a visual journey, showcasing the story of how the organisation was founded and how the Merrylands studio came to life. It also highlighted the unforgettable moments, notable guests who had appeared on the show, and the places where VOSA Sydney made its presence known. After the video, the time had come to officially open the studio. Due to the limited capacity of the downstairs area below the hall, only special guests and community representatives were invited to attend the ceremony. The honour of cutting the ribbon was given to His Excellency Mr Marko Ham, Ambassador of the Republic of Slovenia in Canberra, with the assistance from Walter Suber, President of VOSA Sydney. This momentous occasion was livestreamed, allowing the entire community to share in the excitement, and the joyful applause that followed was truly heartwarming.

The smiles and positive energy that radiated throughout the hall were undeniable, as was the spirit of togetherness and volunteerism that made this event possible. From those who had contributed countless hours of preparation leading up to the event, to the many who had been part of the program throughout the year, the success of the day stood as a testament to their dedication. It was a truly remarkable moment, one that highlighted the power of community.

Hvala vsem našim poslušalcem za nadaljnjo podporo in poslušanje naše oddaje vsak teden. Oddajo lahko v živo poslušate na naši spletni strani, z uporabo aplikacije Community Radio Plus ali na naši spletni strani. Ne pozabite nas spremljati na Facebooku – »Voice of Slovenian Australians« – za vse novice iz naše skupnosti. Prav tako ne pozabite vsak teden poslati posebnih sporočil za družinskega člana ali prijatelja.

The VOSA Team

SLOVENSKO SOCIALNO SKRBSTVO IN INFORMACIJSKI URAD Inc.

Slovenski informacijski urad Welfare Office Kew obvešča, da od 1. januarja 2025 naprej ne bo imel več pisarne v poslopju Baraga House v Kewju. Naša ustanova bo delovala še naprej. Za pomoč nas lahko prosite po elektronski pošti:

slovwelfare@bigpond.com

ali po telefonu:

04 0705 6463 Peter Mandelj ali

03 9795 8550 ali 04 0020 4697 Slavka Gorup.

Delala bosta vsak na svojem domu in vam pomagala pri izpolnjevanju obrazcev in pošiljanju Potrdil o živetju na Slovenski pokojninski zavod v Slovenijo. Peter Mandelj bo delal v Macleodu, Slavka Gorup pa v Dandenongu.

Peter Mandelj OAM JP, predsednik

VELEPOSŁANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

26 Akame Circuit, O' MALLEY ACT 2606

Telefon: +61 2 6290 0000, faks: +61 2 6290 0619

e-mail: sloembassy.canberra@gov.si

http://canberra.veleposlanistvo.si

MARKO HAM, veleposlanik

DAVOR DEVČIĆ, pooblaščen minister

ANDREJA KERŠEVAN DRAKSLER, svetovalka

24 HOUR SERVICE
(03) 9373 7000

*We employ over 230 caring, highly trained and committed people, including 12 direct descendants of the founders.
We serve the community from 24 branch locations throughout the Melbourne Metropolitan area and Echuca.*

816 Doncaster Road, Doncaster

www.tobinbrothers.com.au

